

eum profectus Domini imploravit misericordiam, ac manum suam super eum posuit, & illico ægroto ipso, non solum corporis salutem pristinam reddidit, verumetiam simul & animæ ejus infirmitates sacra oratione curavit.

12 Aliud quoque summæ patientiæ miraculum, narrante quodam fidei viro comperimus, qui nobis retulit, supra nominatum alium virum cum quadam die cum ceteris comitibus sui itineris, per loca quæ urbi *Egitania* (1) contigua sunt, pergeret, atque provinciæ *Lusitaniæ* eximiam urbem *Emeritam*, ob desiderium egregiæ Virginis *Eulaliæ*, peteret; quatenus inibi sacra vota mentis suæ, sacratissimis persolveret cordis sui adfectibus, ut fasis in conspectu Dei dulcissimis (2) precibus perceptisque à Domino Jesu-Christo largiflua pietate postulationis effectibus, ad Insulam, quæ in territorio *Gaditano* sita est properans, adnitente Domino perveniret. Sed ut supra diximus, dum in *Egitaniæ* partibus, viæ suæ carperet iter, accidit, ut cuncti qui in Collegio Beatissimi Viri iter agebant, paululum præcederent. Ipse vero subsistens in abdito nemorum, sylvarumque densarum secretissimo loco, paulisper orationi incubuit; qui dum humo prostratus jaceret, antiquus hollis omnium bonorum semper invidus, quemdam rusticum, ac plebejum virum, confestim ad locum in quo vir Dei orabat, furibundum perduxit. Qui dum Virum Dei eminus vidisset, eumque singularem, vili habitu, excalceatis nudisque pedibus, inter fruteta conspexisset, ut sese habet rustica mens, eum ex vilitate cultus contemnens, ad eundem virum, temeritate infantiæ fretus, propius accessit, eumque fugitivum existimans, procacioribus verbis conviciando, lacepsivit, ac nihil cunctatus, idem rusticus petulanter multis contumeliis verborum eum objurgavit. Sed dum vir Dei respondens, tranquilla mente, diceret: *Plane fugitivus non sum*, & ille è contrario fugitivum omnibus modis esse perhiberet, & eo usque instinctu diaboli irritatus est, ut eum vecte quem gestabat manibus, ictu verberaret. Quod cum vir Dei patienter sustineret, & ille percutere non desisteret, mox ei signum crucis fecit, statim eum demon in terra adlisset, atque ante pedes Sancti Viri resupinum corruere

(1) Tam. & Sand. Eltaniæ. (2) Ms. dulcissimis.

fecit. Et eo usque debacchando laniavit, quousque eum in proprio sanguine involutum crudeliter discerpens, cruentaret. Sed vir Dei Sanctus, protinus oravit, & pristinae eum sanitati absque ulla difficultate restituit.

13 Nunc igitur non prisca, sed moderna; non vetera, sed novella; non vanis quibuslibet fabulis ficta, sed miracula veritatis indicio declarata, narrante venerabili viro *Benenato* Presbytero, quemadmodum gesta sunt, veraciter comperimus. Et ob hoc hujus in paginulae seriem breviter, sicut ad nos perlata sunt, adnotari omni cum veritatis studio procurabimus. Denique jam dictus fidelissimus Vir retulit, dicens: dum de provincia Lusitaniae cum Sanctissimo Viro FRUCTUOSO ad provinciam *Beticam* pergerem, & imbriferi aëris immensas, ac juges pluvias, utpotè hyemis tempore, per multos dies indefinenter exhiberent, & ex multitudine imbrium, nimium flumina excrevissent, accidit die quadam puerulum cum caballo qui codices ipsius viri Dei gestabat, dum transneare cum ceteris collegis suis nititur, in annis fluentia profundissima cecidisse, & diutissime barathro gurgitum cum ipsis libris demersum fuisse. Tandem igitur, suffragante Domino, à lympharum discrimine ereptus, & crepidine alvei: madefactus licet, pertingere tamen meruit incolumis. Idem autem S. Vir paulo post eos pede proprio, ut ei semper mos erat, absque vehiculi juvamine properabat. Cumque ad suos pervenisset comites, dictum est illi, quod omnes codices sui in aquam cecidissent. Ille verò in nullo penitus commotus, sereno vultu, hilarique facie, absque aliqua moestitia ejici de marsupiiis, & sibi praesentari praecipit. Sed ita eos reperit ficos, ut illos fluvialis liquor nullo modo contigisset, nec madidos humor, vel tenuiter, facere potuisset.

14 Aliud quoque mirabile factum, quod supradicto viro referente cognovi, silentio occultare non debeo. Quadam die, ipse B. FRUCTUOSUS devotionis implendae gratia, de civitate *Spalensi* ad *Basilicam* S. Gerontij (1) navigio profectus est. Et dum ibidem desiderij sui vota adnitente Domino, devotus per-

(1) Hieronymi, apud *Hensch.* Scripti tamen Codices *Goth.* perspicue Sancti Geronti.

soluisset, & vesperascente die, iterum redire, unde venerat, disposuisset, Nautæ ipsi qui per longa spatia pelagi navim gubernaverant, fessi labore navigij, non solum quòd vires ad gubernandam navim non habere se dixerunt; verumetiam quòd diei pars extrema jam superesset, cœperunt querimoniari. Quibus ille ait: *Deprecor vos, ut accipiatis paululum cibi in refectio-*
nem, & quia lasi estis, vel paululum quiescatis, dum & ego of-
ficij mei impleo cursum. Nam & hoc queso, ut remos hujus navis
tollatis, & sic paululum dormiatis. Quibus statim obedientibus, & juxta præceptum remos naviculæ auferentibus, vel etiam obdormientibus, illico Sanctus vir orans, & officium sacrum cum fratribus suis perfungens, nullo homine navim contingente, sed Dei sola manu gubernante, ad ulteriorem amnis ripam celeriter transmeavit. Nautæ verò subito expergefacti supervacuas eidem viro inferebant querelas, dicentes: *Transfretemus jam,*
quia inter noctis tenebras non bene possumus navigare. Quibus ille ait: *Nolite ò filioli vos fatigare, quia absque vestro labore,*
Dominus nos ubi desiderabamus jam perduxit. Qui cum surrexissent, atque se in alteram partem ripæ fluminis esse conspexissent obstupefacti, turbatique mirabantur quidnam fecisset Deus.

15 Nam & aliud retulit, quod omnibus modis verum esse adfirmabat, dicens: *Quadam Dominica die dum imbres procel-*
losi inæstimabiliter essent, idem sanctissimus vir de civitate Spa-
lense ad Insulam, quæ sita est in territorio Gaditano pergebat.
Quem dum multi cives præfatæ civitatis, vel etiam Antistes ip-
sius urbis, obnixè ibidem retinere vellent, ut quia Dominicus
dies erat, vel certè quia aëris non esset temperies, si non am-
plius, saltem usque post Missam, inibi sustinere annueret, qui-
bus taliter respondiisse fertur: Nolite obsecro me retinere, quia
Dominus direxit viam meam, sed si pro mea injuria satagitis, &
aliquid pro ista pluvia formidatis, certissime sciatis, quia am-
plius hodie pluvia, quam usque ad secundam diei horam, non erit.
 Quod ita gestum omnes viderunt, qui præsentés fuerunt. Et postquam ille hora secunda navem conscendit, statim pluvia desit, & usque in quartum diem, quandiu ad locum quo tendebat, peraccederet, non pluit, sed tribus diebus, juxta quod prædixerat, multa tranquillitas fuit. Unde conjicere pos-
 su-

fumus, quia tandiu minime pluit, quandiu S. Vir navigans, ad locum destinatum perveniret. Cumque præfatam, sufragante Domino, *Gaditanam* ingressus fuisset Insulam, ex alia parte quasi Sol oriens inluminaturus *Spaniam*, ædificavit Sanctum, ope Domini, Monasterium, solitisque, cœnobiali ritu, regularis illud instruxit exercitij rudimentis.

16 Denique in abdita, vastaque, & à mundana habitatione remota solitudine, præcipuum & miræ magnitudinis, egregium fundavit cum Dei juyamine cœnobium, & quod ab ora maris IX. M. distet, ei nomen dedit NONO. Ibi (sicut à Religioso viro *Juliano* Presbytero, qui in eodem cœnobio adolevit ex parvulo, fideli narratione cognovi, & breviter intimabo) tanto gloriosissimus & incomparabilis vir, rutilorum (1) radians exemplo meritorum, ita ardore fidei accendit animos populorum, ut catervatim undique concurrente agmine conversorum immensus fieret chorus. Et nisi Duces exercitus Provinciæ illius, vel circumseptus undique confinibus, Regi clamassent, ut aliquantulum prohiberetur, quod si fas fuerit permissionis, non esset qui in expeditione (2) publica proficisceretur; innumerabilis sine dubio congregaretur exercitus Monachorum; ita ut non solum virorum, sed etiam animi inflammarentur feminarum. Et cum in eodem Sanctæ Congregationis loco accedendi aditus non esset mulierum, ordinem referam quemadmodum facta est Congregatio Puellarum.

17 Quædam Virgo Sacratissima, nomine Benedicta, claro genere exorta, atque ex *Gardingo* Regis sponsa, ardore fidei, & flamma amoris Sanctæ Religionis succensa, à suis occultè fugiens parentibus, sola ingressa est diversa eremi loca deserta, & sic per invia & ignota errando loca, tandem, duce Domino, appropinquavit ad Sanctam cœnobij Congregationem. Non audens propius accedere, (3) sed procul in deserto subsistens, suggessit per internuntios Sanctissimo Dei viro, ut ovem errantem de luporum faucibus liberaret, & in viam salutis dirigeret, & animam quærentem Dominum spiritualibus disciplinis institueret, qualiter hoc à Domino, qui ovem perditam humeris suis

(1) Ita *Hens.* melius quam in *Tam.* & *Ms.* (2) *Ms.* ope sanata que in editis hic sunt vulgata. (3) *Tam.* peraccedere. *Hens.* non audens vero accedere.

fuis reportavit, reciperet. Ille vero hæc audiens immensas omnipotenti Domino retulit gratias, & iussit ei in eadem deserti sylva parvam facere mansiunculam. Et ut præfatus vir referebat, quia de senioribus nullus ad eam appropinquare audebat, sed ex nobis parvulis unusquisque vice sua, illi literas ostendebat, & substantiam ministrabat, & ita cum multa conjuratione suggerit, ut nunquam illi cibis aliquis portaretur, nisi cum Beatissimus Vir, licet media nocte, reficeretur, & ab eo sanctificatus illi dirigeretur. Hæc nempe spiritualibus studiis diligenter intenta, cum ejus fama per diversas terras fuisset laudabiliter propalata, tantus desiderij ardor inflammabat ceteras diversorum filias, ut undique alacriter conflueret eximia feminarum caterva, ita ut intra breve temporis spatium *Octogenarius* in Congregatione numerus Sacrarum Virginum compleretur. Quibus in alia solitudine more solito, construxit Monasterium. Tanta itaque in utroque sexu almifica florebat sanctitas, atque eximia crescebat fama perfectionum, ut viri cum filiis suis ad Sanctam se converterent Congregationem Monachorum. Matronæ vero earum cum filiabus suis Sancto se sociarent consortio puellarum. Sponsus vero sæpe dictæ Virginis Domnæ *Benedicta* cum dolore, & moerore ingenti stebiliter adversus eam, immixtus perfida laboris invidia inimici, suggessit Regi. Sicque de præsentia Regis levavit judicem, qui inter eos examinaret judicij veritatem, Comitem nomine *Angelate*, (1) qui venit ad Monasterium Virginum Regia procinctus auctoritate. Compulsus vero Præpositus Virginum, ut præfatam Virginem de Congregatione fecernens, præsentaret qualiter Sponso suo responderet. Quæ cum violenter fuisset egressa, ita oculos in cælum intendens reticendo (2) intra se insistebat, ut faciem illius minime videret. Cumque ille adversus eam assereret, ita per gratiam Domini, Spiritu Sancto repleta, eum paucis adclusit (3) verbis, ut ultra ei quid diceret non haberet. Tunc ipse iudex dixit: *Dimitte eam Domino servire, & quære tibi aliam uxorem.* Post hæc eandem Sanctissimam Virginem iussit divina pietas, intra breve temporis spatium, de hoc sæculo migrare. Ita fac-

(1) *Ms. Agelate.* (2) *Ita Ms. alij*, recitando. (3) *Hensch.* conclusit.

tum est per ineffabilem Domini electionem, ut quæ in sancta conversatione cunctarum Sacrarum Virginum illarum præferat chorum, præcederet & in sancta conversatione ad supernam gloriam Regni cælorum, per eum qui vivit & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

18. Beatissimus verò FRUCTUOSUS, cum exemplo suo excellentissimæ Sanctitudinis coruscante splendiflua claritate cunctam illuminasset Spaniam, atque per singulas diversarum regionum Congregationes Monachorum adinstar innocui cordis sui perfectorum enutriisset agmina discipulorum, ita ut usque hodie nuperrime convertentes, per ordinem priorum discedentium Sanctorum seriem (1) invicem suscipientes, illius antiqua quasi hodierna floreat, exempla, & usque in finem mundi fructus ejus operis gignat, & gloriosa semper innovetur (2) memoria, atque in regno cælorum, gregis ipsius multiplicentur quotidie agmina copiosa.

19. Postquam autem cunctam Sancti operis sui devotionem, suffragante supernæ virtutis opitulatione, ad summam perduxit perfectionem, succendit eum immensus sancti desiderij ardor, ut partem occupans Orientis, novam arripere peregrinationem. Cumque hæc cum paucis electis discipulis clam pertractasset, & navem sibi ad subvectionem præparasset, quam omni prædestinatione conscendens transfretaret ad Orientem, ab uno proditore detectus discipulo, egressionis aditum non valuit impetrare. Quid multa? Cum hæc agerentur pervenit ad Regis illius temporis auditum. Formidans igitur Rex, & omnes prudentes, illi familiariter adsistentes, ne talis lux Hispaniam desereret, jussit eum sine aliqua molestiæ perturbatione comprehendere, & ad se usque perducere. Cum autem eum perduxissent, atque cum nimia formidine illum custodirent, nocte igitur (ut fertur) habitaculi ostium in quo manebat missis extrinsecus catenis, & seris diversisque duris obserantes claustris, ipsi ibi insuper custodes permanent. Cumque intempestæ noctis silentio expergiscerentur, claustra procul abjecta, ostiaque patefacta cernebant. Ille ve-

(1) Ita Ms. deest tamen seriem in ceteris. (2) Reg. Bibl. Cod. invocetur.

rò per Sanctas Ecclesias orans securus pietatem Domini deprecabatur.

20 Post hæc videlicet, licet invitus, contra voluntatem suam languoris mœrore depressus, pertinaciter resistendo in Sede *Metropolitana* dono Dei, ordinatus est Pontifex. Tanto igitur suscepto honore, pristinam non deposuit conversationem, sed in eodem habitu, in eodemque solito abstinentiæ rigore persistens, residuum vitæ suæ tempus in eleemosynarum dispensatione, atque Monasteriorum consumavit ædificatione.

21 Iterum inter *Braccarensem* urbem & *Dumiense* Coenobium in cacumine modici montis præcipuum ædificavit Monasterium, ubi Sanctum suum humatum est corpus. Tanta illi fuit intentio in Sanctarum Ecclesiarum ædificationem, sicut viri Dei *Cassiani* Abbatis, ejus primi discipuli relatione cognovi, ut cum ante multo tempore suum præcognovisset, sanctum imminere obitum, & cum multa illi esset cœpta operatio ædificationum, propinquante scilicet vitæ presentis occasu, non solum diurno tempore, sine intermissione operabatur, sed etiam nocturnis horis, lampadibus accensis, in eodem opere perseverabat, ne de hoc saculo discedens opus sanctum relinqueret imperfectum. Sicque, ope divina adjutus, cuncta quæ fideliter cœperat, diligenter consummavit, & fideliter (1) dedicavit.

22 Finis quippe termino propinquante, febre corripitur & cum per aliquos dies vi februm teneretur, quadam die suppuitans tempus, à quo illi finis suus dudum fuerat præfagitus, (2) invenit ipsum instare diem quo de hoc saculo erat migraturus. Nunciavit adstantibus. Cunctis autem flentibus, solus ille exultabat, quia proculdubio sciebat quòd ad cælestem sempiternamque gloriam properabat. Interrogantibus eum, si timeret mortem, respondit: *Non timeo plane, scio enim, quia etsi peccator, ad præsentiam Domini mei ambulo.* Post hæc jussit se ad Ecclesiam deportari. Et cum jam domus suæ omnia haberet ordinata, unum vernulum suum nomine *Decentium*, (3) qui illi

be-

(1) Ita Ms. Tam. diligentia... & honorabiliter. (2) Ms. præfagatus. (3) Ms. Dicentium. Hens. Dicendarium.

bene à parvulo servierat, residuum habebat: jussit eum vocari, & imponens ei manum, ordinavit eum Abbatem in præcipuum *Turonio* (1) Monasterium. Sic denique accepta legitime pœnitentia, non est egressus de Ecclesia, nisi ibi ante Sanctum prostratus Altare, jacuit diem illum, & rotum noctis spatium. (2) At exurgente lucis crepusculo, expandens manus ad orationem, suum immaculatum & Sanctum in manibus Domini tradidit Spiritum, qui Sanctos suos coronat per bonam confessionem. Ad Sacratissimum Sancti corporis ejus sepulchrum euntibus cunctis, perseverant signa virtutis; (3) nam & infirmi ibi sanantur, & demones effugantur, & quicumque mœrens ejus invictum postulat auxilium, statim plenum à Domino petitionis suæ consequitur fructum, præstante Domino Nostro Jesu-Christo, qui cum Deo Patre, & Sancto Spiritu, vivit, & regnat in sæcula sæculorum. Amen.

TRANSLATIO S. FRUCTUOSI & aliorum, Bracara Compostellam.

Ex lib. I. Historiæ Compostellanæ Ms.

ANNO igitur Incarnationis Dominicæ millesimo centesimo secundo, venerabilis Pater Didacus secundus Ecclesiæ S. Jacobi Compostellanæ Sedis Divina præstante gratia Episcopus, secundo Episcopatus sui anno, Ecclesias, cellas, & hereditates, quæ in Portugallensi pago Compostellanæ Ecclesiæ juris esse cognoscuntur, ut justum est, visitare decrevit. Ad bonum namque pertinet Pastorem, ut tam exterioribus Ecclesiæ suæ bonis, quam interioribus provideat: & si quid detrimenti vel aliquid inordinatum in eis invenerit, providentia sua restauraret & disponat. Assumptis itaque de majoribus Ecclesiæ suæ personis, ad Portugallensem provinciam, uti disposuerat, iter suum direxit. Cumque appropinquasset Civitati, quæ Bracara dicitur, nuntium suum ad ejusdem Ci-

(1) *Tam. Turonij.* (2) *Ms.* & noctis percurrentem spatium. (3) *Ms.* virtutum.

Civitatis Archiepiscopum præmisit, qui adventum suum ei nuntiaret. Ipse vero Archiepiscopus, nomine Gyraldus, vir prudens ac religiosus, audito quod Episcopus S. Jacobi ad suam veniret Civitatem, magno repletus est gaudio: & congregans omnes Clericos suos, cum civibus & ceteris Ecclesiæ suæ ornamentis, obviam procedens Episcopum Compostellanum cum magna veneratione in processione suscepit: & Clero cantante, ipse eum manu dextera tenendo, in Ecclesiam suam introduxit: & ut in ea eadem die Missam celebrare dignaretur summis precibus apud ipsum impetravit. Post Missæ vero celebrationem ad mensam refectionis, post refectionem quoque ad suam cameram propriam Archiepiscopus Episcopum honorifice comitando perduxit, eique suum proprium hospitium præbens in aliam mansionem ivit mansurus. Illa itaque die Episcopus S. Jacobi apud Archiepiscopum Bracarensem est commoratus. Sequenti vero die, salutatis ejusdem Ecclesiæ fratribus, atque benedictione firmatis, præfatus Episcopus ad Ecclesiam S. Victoris, cujus juris medietas Bracaræ Civitatis esse perhibetur, Archiepiscopo comitante pervenit, & in sua regia palatia ut Dominus susceptus est.

2 Interim tamen Ecclesias suas circumeundo, visitando, & in eis Missarum solemnia celebrando, multorum corpora Sanctorum, quæ per eas semisepulta debito carebant honore intuens, pio gemebat affectu; & pietatis studio pio versabat pectore, quod postea Divina opitulatione implevit. Ferrenti namque studio excogitabat, qualiter præciosas de inconvenientibus locis margaritas extrahere posset, & ad Compostellanam Ecclesiam asportaret. Convocatis itaque suis familiaribus Clericis & consilio probatis, quid inde vel quomodo facere vellet aperuit, dicens: Fratres charissimi, scitis, quia ad has partes ideo venimus, ut si quid in Ecclesiis istis seu hereditatibus destructum, seu inordinatum esset, præsentia nostra restauraret & ordinaret, & male posita in meliorem statum mutaret. Nunc autem vestram non latet diligentiam, quæ in eis inconvenientia reperiuntur. Plurima etenim Sanctorum corpora, nullo cultu venerata, sed nuda & publico visui patientia, passim per eas jacere inspicitis, quæ debita veneratione carere non ignoratis. Si ergo vestra nobis consuluerit

prudencia, hoc emendare curabimus: & quædam pretiosorum corpora Sanctorum, quibus nullus hic exhibetur cultus, ad Compostellanam Sedem transferre curabimus: oculte tamen hoc fieri oportebit, ne forte gens hujus terræ indisciplinata, tantoque thesauro expoliata, in nos subitam seditionem commoveat: sicque quod tentare audemus, frustra nos tentasse doleamus. Hoc autem consilium cum ejus Clerici approbassent, utpote qui consilium Divina inspiratione ortum, nec esse postponendum (1) assererent; venerabilis Episcopus maxima mentis jucunditate repletus, respondit, & ait: Dominus Jesus Christus, de cujus misericordia confidimus, ipse sua pietate quod desideramus adimpleat; & propositi nostri devotionem ad bonum finem perducere dignetur.

3 Deinde Ecclesiam S. Victoris ingrediens, ibique Missam celebrans ad dexteram partem majoris altaris fodi præcepit. Ibi arca marmorea mire ac subtiliter fabricata, mox sub terra reperta est: quam cum præsentem Domino Episcopo aperuissent, duas capsulas argenteas intus invenerunt. Eas itaque prædictus Episcopus cum magno timore accipiens, glorificato nomine Domini, cum Psalmis & orationibus referavit: in una quarum Domini nostri Sancti Salvatoris reliquias; in alia vero plurimorum Sanctorum ossa demonstravit. Clausas igitur & firmiter sigillatas, suis fidelibus Clericis custodiendas tradidit. Alia autem die ad Ecclesiam B. Susanæ Virginis & Martyris, quæ non longe ab Ecclesia S. Victoris remota est, perrexit, & in ea summa cum devotione Missam celebravit. Celebrata autem Missa, ut sacris vestibus erat ornatus ad Mausolea S. Cucufati, & Silvestri Martyrum, in eadem Ecclesia requiescentium, trepidante animo accessit: & eorum gloriosa corpora in munda sindone involuta, de inconvenientibus sarcophagis latenter assumpsit; & cum magna reverentia, per idoneos Ministros atque fideles, ceteris ignorantibus, ad cameram suam deferri fecit, & fideliter custodire. Ad sepulcrum quoque S. Susanæ Virginis cum pervenisset, ejus venerabile corpus cum fletu & lacrymis suspirando accepit, & occulte cum aliis custodiendum tradidit.

(1) Henschen. ortum esse, nec respuendum.

4 Præterea vir Dei cognoscens divina pietate ei esse concessum, quod Sanctorum corpora per eum honorificanda essent; apposuit ut B. Fructuosi Confessoris, atque Pontificis gloriosam corporis glebam simili modo transferret, atque convenientibus locis collocaret. Post duos vero dies venerunt ad Ecclesiam B. Fructuosi, ibique Missam solemniter celebravit. Finita verò Missa ad ejus sepulcrum sacris indutus vestibus accessit. Sed quoniam Sanctus Fructuosus regionis illius defensor & Patronus erat, cum majori timore & silentio de Ecclesia sua, quam ipse adhuc vivens in carne fecerat, eum pio latrocinio sustulit, & sublatum fidelibus suis custodibus servandum commisit. Et quamvis hoc factum omnes lateret, præter Clericos hujus consilij conscios, consequente tamen nocte haud quaquam Episcopus secure dormire potuit: (1) timebat enim perdere quod secum gaudebat habere.

5 At ubi mane factò, quod egerat non esse propalatum agnovit; cum gaudio & lætitia suum occultum thesaurum comportans ad quandam S. Jacobi Villam, quæ Corneliana nuncupatur, tanquam iniens fugam, accelerando regressus est. In Corneliana igitur rumor populi aures Pontificales percussit, referens ab Episcopo S. Jacobi indignum fieri facinus, qui Sanctos de Portugallensis terra sublato, patriæ scilicet defensores atque patronos, ad suam conabatur transferre civitatem. Quo audito vir summæ prudentiæ ac pietatis eximie, veritus, ne qua occasione seu violentia pretiosam sarcinam amitteret; cuidam fidei Archidiacono suo Sanctorum corpora commisit, & quomodo ea per occultos tramites ad Tudensem deferret civitatem, sapientibus verbis instruxit. Pontifice ergo apud Cornelianam remanente, Archidiaconus secundum ejus præceptionem iter faciens, usque ad flumen Minei, quod secus Tudam defluit, prospere pervenit. Flumen equidem ante tam asperrimis per tres dies inhorruerat procellis, quod nullis navibus transiri posset. At postquam Sanctorum corpora supra ripam fluminis posita fuerunt eorum reverentiam fluvius sensisse visus est. Nam gravis auræ asperitate submota, aërisque intemperie evanescente, transferendis Sanctis tantam transfretandi facili-

(1) Hensch. nocte Episcopus secure dormire non potuit.

tatem flumen exhibuisse perhibetur, quantam ipsius pernicitas (1) aquæ subministrare potuit, quæ sedatis fluctibus tam magna ferebatur tranquillitate, ut nec modica fluctuationis unda quateretur. Translatos itaque per fluvij tranquillitatem Sanctos in coenobio S. Bartholomæi, quod in suburbio Tudæ civitatis situm est, possuerunt. Archidiaconus igitur fideli custodia & administratione quemdam Diaconum S. Jacobi Apostoli Canonicum, cum eis relinquens, ad Episcopum in Cornelianam reversus est: eique quidquid accidisset in itinere, & ubi Sanctos Dei dimisisset, referendo patefecit. Deinde Diaconus, quem custodem deputatum esse prædiximus, ex præcepto Pontificis supradictos Sanctos ad Ecclesiam S. Petri de Cella, quam B. Fructuosus fabricaverat, religiose detulit. Ibi vero per decem dies Episcopum præstolando debitam venerationem eis exhibuit.

6 Audiens autem Episcopus quia jam Minei fluvium Sancti transissent, & in tuto loco positi essent (fluvius enim iste Portugallensem terram determinat à Gallacia) præparatis omnibus quæ preparanda erant, ad Monasterium ubi Sancti erant positi, festinando pervenit: & assumptis inde Sanctis jam manifeste per villas S. Jacobi cum magna veneratione & lætitia ad Compostellanam civitatem redire cœpit. Cum autem ad villam, quæ Goëgildum appellatur, venisset; nuntios suos Clero & populo Compostellano præmisit, ut eis Sanctorum adventum nuntiarent, & qualiter deberent suscipi, jussione ipsius admonerent. Clerus igitur Compostellanus & populus, audientes quia Divina miseratione permissum esset, quod Sanctorum corpora à Bracara in Compostellanam transferrentur civitatem, valde gavisi sunt. Intelligebant siquidem, quod tam eorum meritis & intercessionibus, quam piissimo B. Jacobi Apostoli patrocinio, cujus sanctissimi corporis præsentia Compostellana civitas illustratur, ab omni peste seu languore & debilitate liberandi essent. Exeuntes ergo obviam nudis pedibus Clerici, subsequente populo totius civitatis, usque ad locum qui Humiliatorium (2) dicitur, religiose processerunt. Quo cum pervenisset Episcopus, & qui secum venerant discalceari præcepisset, (3) Clerici secundum

(1) Ms. meus *planicies*. (2) Hensch. *Miratorium*. (3) Idem, *discalciati præcessissent*.

dum ejus dispositionem sacris vestibus ornati, nudis pedibus existentes, post eos venientibus turbis, gloriosa Sanctorum corpora susceperunt: & Episcopo præeunte & Clero, in civitatem suam cum hymnis & canticis & pia devotione derulerunt, & in Ecclesia B. Jacobi Apostoli Compostellanæ Sedis collocata fuerunt.

7 Corpus vero S. Fructuosi Confessoris atque Pontificis ad altare S. Salvatoris, in majori ejusdem Ecclesiæ crypta, positum est. Verumtamen expletis quatuor annis, iterum præfato Pontifici, suisque Clericis melius visum est, ut B. Fructuoso, quem de propria mansione susceperant, proprium facerent habitaculum. In ejus itaque honore fabricatum & dedicatum est altare, & ab eodem Episcopo consecratum in sinistro membro ejusdem Ecclesiæ, in crypta quæ est inter portam quæ mittit in claustrum, & altare S. Jacobi. Ibi ergo positum est corpus B. Fructuosi & conditum: & tamquam in propria sede requiescit, usque in sempiternum diem, miraculis gloriosum.

8 Sanctum vero Cucufatem Martyrem altare S. Joannis Apostoli & Evangelistæ suscepit: & S. Silvestri Martyris corpus sub altari beatorum Apostolorum Petri & Pauli in ejusdem Ecclesiæ corpore conditum est. Beata vero Susana Virgo & Martyr, in Ecclesia, quæ in honorem S. Sepulcri & omnium Sanctorum fundata cognoscitur, in loco quem ante Altarium Sepulcrorum (1) appellare solebant, honorifice collocata requiescit.

Hugo ejusdem Compostellanæ Sedis Canonicus & Archidiaconus, qui prædicti secreti conscius fui, qui etiam in tanti tamque pretiosi thesauri inventionem & inventi administrationem fidelissimus consultor & diligens cooperator, corpore præsens & animo devotus extiti, præfati eventus prosperitatem ne oblivionis caligine sopiretur, diligenter scripsi & posteris in memoriam fideliter tradidi. Translata igitur Sanctorum corpora, ut supra

(1) Sic Hensch. Meus vero liber scriptus, Uterium puldorum: & forte Baptisterium puerorum innuit.

pra dictum est collocata fuere XVII. (1) Kal. Jan. Regnante Domino nostro Jesu Christo : cui est honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

APENDICE ULTIMO.

BACHIARIJ OPUSCULA

EX EDITIONUM COLLATIONE CASTIGATIORA.

BACHIARII FIDES.

OMNE quod fuit, ipsum quod erit, & non est
Eccles. 1. 9. juxta LXX. 2. Cor. 10. *omne recens sub Sole. Et iterum Apostolus : Omnia hæc in figuram nostri contigerunt : quod præsentis rei probatur effectu, cum gesta olim Evangelici Sacramenta mysterij, iterum ætatis nostræ temporibus renovata celebrentur. Ecce nunc, quantum intelligimus, Christus à Samaritana aquam postulat, cum beatitudo tua fidem à nobis requirit. Suspectos nos quantum video, facit non sermo, sed regio; & qui de fide non erubescimus, de Provincia confundimur. Sed absit, beatissime, ut apud viros sanctos macula nos terrenæ nativitatæ inficiat. Nos Patriam etsi secundum carnem novimus, sed nunc jam non novimus : & desiderantes*

Gen. 12. Abrahæ filij fieri, terram nostram cognationemque reliquimus. (2) Hoc autem ideo dicimus, quia sicut Samaritanis, sic nobis non creditur à Judæis, eo quod cujusdam hæresis macula solum nostrum originale pertrinxerit, sic Præsidentum quorundam sententia judicamur, quasi liberi esse ab erroris deceptione nequeamus. Dictum est similiter quondam ab incredulis : *A Nazareth potest aliquid boni esse ?* Et tamen inde Christus processit. Numquid, rogo, Apostolorum merita
 unius

(1) Hoc etiam die Translationis festivitas Compostellæ celebratur.

(2) Muratori, repulimus. Florius, reliquimus.

unius perfidia, avaritiaque mutavit, qui non dicam de eadem regione, sed eorum processit è latere? Numquid Patriacharum vitam fratrum culpa turpavit? (1) Numquid Prophetarum oracula Pseudoprophetarum commenta falsarunt? Chore illo Levitico in hæresim declinante, numquid reliqua cognatio ex hac stirpe descendens, maculam ex propinquitate contraxit? Pontificis filiis ignem offerentibus alienum, germani eorum Sacerdotali funguntur officio, & inculpatos se à crimine fratrum ministerij sui honore testantur. Nicolao Diacono in hæresim declinante, gloriosa collectorum fratrum in virtutibus Dei opera refulserunt. Crimen nobis regionis intenditur. Quisquis hoc dicit, legat Christum *Samaritanum*: in qua Provincia non solum hæresis, sed idololatriæ (2) criminibus servierunt. In domo profani, & sceleratissimi Achab (3) Abdias servus Domini inventus est, qui corporibus Prophetarum meruit copulari. In Sarepta (4) Sidoniæ inter Chananaeorum scelestissimum genus vidua fidelis reperitur & Prophetarum hospita eligitur. Magister idololatriæ, & caput hæresis Balaam, ut Christum prædicaret admissus est. Job ex Esau prophani, & infidelis stirpe descendit. Ruth cognata generis Christi Moabitidis esse describitur, cujus origo in æternum (5) ab Ecclesiæ foribus abdicatur. Abraham caput fidei de Chaldaeorum stirpe descendit, quibus vernacula & naturalis magicæ artis impietas est. Magis Christum adorantibus vetera errorum non imputantur opprobria. Moyse Ægyptiorum artibus erudito prophetalis spiritus gratia condonatur.

Joan. 8,
48.

2. Jam in Christo renatis terrenæ Provinciæ error adscribitur? Si agnoscimus Patriam, erubescamus & cul-

(1) Codex Mediolan. turbavit. (2) Constant. Mur. idolatriæ.
(3) Mur. in domo Achab. (4) Cod. Ambr. Serepta. Mur. Ferepta. Flor. reponit Sarepta, sicut monuit Cl. Mur. (5) Deest in æternum apud Mur.

culpam : (1) mihi enim Civitas cui renovatus sum , regio (2) effecta vel Patria est. Nihil mihi de terrenis affinitatibus adscribatur , quibus renunciassse memini. Quisquis est qui me de Provinciæ cognatione æstimat infidelem , ipse infidelem se esse noverit : quia aut oblitus est , aut lubricum putat quod in baptismo confessum esse cognoscit : sine dubio enim non relinquit terrenam cognationem , qui me de patrio errore confutat. Certe secundum institutionem actus humani Pater Patriam facit. Qualiter mihi Patria in terra esse dicitur , cui ex præcepto cælesti Patrem (3) in terra vocare aut habere non sinitur ? Vis enim , ut evidentibus tibi per me hoc probetur exemplis , qui Patriæ culpas errorem ? Nonne Novatiani hoc genere à Catholicis dissidentes probrosæ hæresis lepram iudicio contraxere perverso , eo quod ante actam culparum seriem crediderunt etiam posteris adscribendam , & non tam hæresim odere quam plebem. Si pro culpa unius , totius Provinciæ anathemanda generatio est , damnetur & illa beatissima (4) discipula , hoc est Roma , de qua nunc non una , sed duæ vel tres , aut eo amplius hæreses pullularunt : & tamen nulla earum Cathedram Petri , hoc est Sedem fidei , aut tenere potuit , aut movere. Damnentur postremo & omnes Provinciæ , de quibus diversi erroris rivuli manavere. Ille vas electionis & gentium Doctor , lapsa Eutycho de tertio tecto (credo , aliquid de Trinitate erranti) restituit calorem fidei , & vitam reddidit , hoc est , veniam relaxavit. Nos fortasse adhuc in fenestra , id est in lucis via , & fidei splendore residentes , severi nimium iudices , non ex discussione , sed ex susceptione condemnant : nescientes quia *quo iudicio iudicaverint , iudicabitur de eis* : & qui fratri suo dixerit *Rachaba*,

(1) Ita Flor. cui legendum videtur , *si non agnoscimus , sed perperam* : in Patria quippe , non agnita culpa non erubescenda. Mur. *erubescimus ad culpam*. (2) Mur. *regio est effecta*. (3) Mur. cum Codice Ambr. *Patriam*, Florius recte *Patrem* emendat. (4) Flor. aliquid deesse suboluit v. g. *veritatis discipula*.

aba, reus erit gehennæ ignis. Racha enim *vacuus* inter-
 pretatur: & quis est *vacuus*, nisi ejus interiora carent fi-
 dei veritate, & est *velut aramentum sonans, aut cym-
 balum tinniens*? Ille qui una tantum nocte Christum
 viderat, ait contribulis suis: *Numquid lex nostra judi-
 cat hominem, nisi prius audiat quæ agit?* Et hi qui tot
 annorum Domini sectatores sunt, prius judicant, quam
 id undè judicant, atque cognoscant? Si ante
 cognitionem promenda est sententia, cur Legislator
 præcepit, ne antequam introeat Sacerdos, & videat
 domum, quæ cariōsa vel tinnientis lepra hæresis sem-
 datur, immunda judicetur? Ne quæso beatissime fra-
 ter male de Provincia sentiat. Non latet enim per-
 picaciam tuam, quia cum in adventu arcæ Dominicæ
 Dagonis caput in centum partes cum utrisque pedibus
 comminutum sit, spina ejus integra superfuisse descri-
 bitur. Nos enim Dagonis caput, sive pedes, membra
 mundi, id est, Orientem, & Occidentum esse sentimus,
 in quibus partibus sub præsentia Legis omnium (1) erro-
 rum contrita perversitas est. Tuum sit enim judicare,
 quæ sit medietas spinæ, in qua adhuc nodorum com-
 pago dissoluta perdurat. Ut quid rogo quæritur Pro-
 vincia mea? *Peregrinus ego sum, sicut omnes Patres mei.*
 Verum amen si magnopere quæritur, ubi natus sim,
 accipiatur confessio mea, quam in baptismi nativitate
 respondi: non enim mihi Patria confessionem, sed con-
 fessio Patriam dedit; quia credidi & accepi. Nec me
 offuscet Samaritana conditio, quia Christum interro-
 gatus ad puteum credidi, & purgatus a lepra infide-
 litatis agnovi. Verumtamen (2) quia Apostolicæ eru-
 ditionis instituta nos commovent, ut omnibus ipso-
 ribus nobis rationem de Fide & Spe, quæ in nobis est,
 proferamus: non moremur Fidei nostræ regulam Beati-
 tudini tuæ, qui artifex es ipsius ædificij (3) demon-
 strare.

Matth.

7. 22.

1. Cor.

13.

Joan. 7.

51.

or. hex. 3.

Psal. 38.

17.

Matth.

21. 12.

1. Petri

3. 15.

(1) Flor. omnia. Mur. omnium. (2) Flor. addit quia. (3) Mur.

3. Sed ne forte hoc ipsum suspicionem infidelitatis incutiat, quod tardius ad interrogata respondeo: credimus Deum esse: quod fuit, erat: quod erat, erit: numquam aliud, semper idem, Pater Deus, Filius Deus, Spiritus Sanctus Deus, unus Deus, & unus Filius de Patre, Spiritus Sanctus Patris & Filij. Unius Trinitatis ista substantia, & tria ista unam habentia voluntatem. Nec communicans major, nec accipiens minor: nec est secundus a primo, nec tertius de secundo, quia sic nos prophetica instituta docuerunt, dicendo: *Non ascendes per gradus ad altare meum*. Altare enim velut quandam basem fidei suspicamur, unde vitalis tibi participantur alimenta: quia altare ex proprietate nominis sui, non nisi sublimium rerum alta cognitio est: divisum enim per syllabas nomen altaris, inchoatumque de fine, *res alta* significatur & sonat. Ad hanc fidem, per gradus ascendere non debemus, ne inæqualiter sentiendo, de inferiore ad superiorem transitum faciamus; sed æquali gradu nostri cordis intrare, ut unius substantia, unius potestatis, unius virtutis & Patrem & Filium & Spiritum Sanctum sentiamus. Pater enim principale nomen divinitatis, per se quod creditur, quod dicitur Pater Deus. Filius Deus ex Patre, non ex se, sed Patris. Pater Deus: & Filius Deus: sed non idem Pater, qui Filius, sed idem esse creditur quod Filius. Et Spiritus Sanctus non Pater ingenuus, sed Spiritus ingenui Patris. Filius genitus, non Spiritus Filius, sed ipse Filius, super quem à Patre missus est Spiritus. Itaque cum ingenuus Pater sit, cujus est Spiritus, incaute Spiritus Sanctus dicitur ingenuus, ne duo ingenui, aut duo Patres ab infidelibus æstimentur. Filius Patris ante secula genitus à Patre non potest alium genitum habere consortem, ut credatur unigenitus, & duo geniti non dicantur. Pater enim unus ingenuus, Filius unus est genitus, Spiritus Sanctus à Patre procedens, Patri & Filio cœternus, quoniam unum opus, & una in Patre & Filio & Spiritu Sancto voluntatis operatio est. Pater ingenuus, Filius genitus, Spiritus Sanctus à Patre procedens, Patri & Filio cœternus: sed ille nascitur,

tur, hic procedit, sicut in Evangelio Beati Joannis legitur: *Spiritus qui à Patre procedit; ipse vobis annuntiabit omnia.* Itaque Spiritus Sanctus nec Pater esse ingenuus, nec Filius genitus aestimetur: sed Spiritus Sanctus qui à Patre procedit. Sed non est aliud quod procedit, quam quod inde (1) procedit. Si persona quaeritur (2) Deus est. Hæc per hoc tripertita conjunctio, & conjuncta divisio, & in personis excludit unionem, & in personarum distinctione obtinet unitatem. Sicque credimus Beatissimam Trinitatem, quod unius naturæ est, unius deitatis, unius ejusdemque virtutis atque substantiæ: nec (3) inter Patrem & Filium & Spiritum Sanctum sit ulla diversitas, nisi quod ille Pater sit, (4) & hic Filius, & ille Spiritus Sanctus, Trinitas in subsistentibus personis, Unitas in natura atque substantia.

4. Filium quoque credimus in novissimis diebus natum esse de Virgine & de Spiritu Sancto, carnem naturæ humanæ, & animam suscepisse. In qua carne & passum & sepultum resurrexisse à mortuis credimus & fatemur: & in eadem ipsa carne in qua jacuit in sepulchro, post resurrectionem ascendisse in Cælum, unde venturum expectamus ad judicium vivorum, & mortuorum: Virginem quoque de qua natum scimus, & Virginem ante partum & Virginem post partum, ne consortes Helvidiani erroris habeamur. Carnem quoque nostræ resurrectionis fatemur integram atque perfectam hujus in qua vivimus in præsentis sæculo, aut bonis artibus gubernamur, aut malis operibus subjacemus, ut possimus in ipsa aut pro malis poenarum tormenta sustinere, aut pro bonis bonorum præmia acquirere: neque ut quidam absurdissime, aliam pro hac resurrectionem dicimus, sed hanc ipsam nullo omnino ei vel membro amputato, vel aliqua corporis parte defecta. 5) Hic est nostræ Fidei thesaurus, quem signatum Ecclesiastico symbolo, quod

(1) Mur. unde. Cod. Ambr. inde. (2) Flor. nonnulla deesse suspicatur. (3) Mur. ne. (4) Mur. est. (5) Cod. deserta; Ex Rufino autem Flor. emendat deserta.

quod in Baptismo accepimus, custodimus. Sic coram Deo corde credimus; sic coram hominibus labiis confitemur; ut & hominibus cognitio sua fidem faciat, & Deo imago sua testimonium reddat. Hic est baculus defensionis nostræ, quo murmurantium adversus nos ora feriamus, qui nos per viam hujus sæculi transeuntes, iugo consuetudinis, non studio rationis oblatrant. Hoc scutum fidei nostræ, quo obtrectantium verborum venenata suspicionum spicula repellimus, ac vitamus, ne aliquod in nobis patens membrum, & de protectione fidei nudum sermo inimici, qui ad feriendum destinatur, inveniat. Sed sileamus de his, quia nobis nunc non repercutiendi, sed vitandi tantum hostis cura suscepta est.

5 Jam vero si etiam illud à nobis quæritur, qualiter de anima sentiamus, factam credimus esse, sicut legimus in Hieremia Propheta per Regem Sedeciam dicentem: *Vivit Dominus, qui fecit nobis animam istam.* Si autem quæritur unde sit facta, nescire me fateor, quia nec usquam legisse cognosco: & ideo nec de imperitia erubescō, quia lectione non doceor; neque periculum formido, quia quæ non lego, non præsumo, ne transgressor prophetorum inveniar præceptorum, qui mandant sanguinem non manducari, adjiciens, quia *Omnis carnis sanguis anima est.* Quid enim est sanguinem manducare, nisi de anima disputare? Et ideo carnem, quæ nobis in Adam fundata est, possumus dicere ex mundi qualitatibus substantiæ (1) Deo artifice & auctore compactam: sanguinem enim ad basem fundamus altaris, id est, ut ipsi qui creavit, scire unde creaverit, relinquamus. Basis enim altaris velut quædam radix profunditatis est, cujus secreto etiam rationem animæ jungamus, de qua disputare non possumus. Et ideo nec partem dicimus Dei animam, sicut quidam asserunt, quia Deus impartibilis & indivisus & impassibilis est, anima verò diversis passionibus mancipata, sicut quotidianus

Hier. 38.
16.

Lev. 18.
14.

(1) Locus apud Flor. ita restituitur, *substantiaque.*

rerum exitus probat. Nec de creatura aliqua factam dicimus, ne eam faciamus viliozem reliquis creaturis, quibus Domina, si bene egerit, constituta est; sed ex Dei tantum voluntate formari, cujus potentia non necessaria est materia ex qua quod voluerit operetur, sed ipsa voluntas ejus materia eorum qua fieri aut esse mandaverit. Sed nec illi assertioni tradimus manus, qua quidam superfluo delectantur, ut credant animas ex transfusione generari, quia contradicit huic suspicioni Beatus David dicendo: *Scitote quoniam Dominus ipse est Deus: ipse fecit nos, & non ipsi nos.* Et alibi: *Qui finxit singillatim corda eorum.* Ubi heic transfusio inveniet locum, ubi aut singillatim corda finguntur, aut dicitur *ipse fecit nos, & non ipsi nos?* Qui ergo ex transfusione dicunt animas generari, id asserere dicuntur, quia ipsi nos faciamus. Sed hoc prescientia prophetalis objurgat dicendo: *Ipse fecit nos, & non ipsi nos.* Absque sola igitur Trinitate omne quod in Caelis, sive in terris & mari potentatur, agitur, movetur, creaturam esse credimus & fatemur.

6 Diabolum non ita factum sentimus, ut diabolus est, nec proprium habuisse naturae suae genus, ut diabolus nasceretur, & hoc cognomen (1) meritum dedisse, non Deum: nec ingenitum esse, quia Deus non est: nec factum esse diabolum, quia Deus malum non fecit, (2) sed Angelum bonum factum, sicut Scriptura demonstrat: *Per bonum operatum est mihi omnem concupiscentiam.* Rom. 7. Malum enim Angelum fuisse sic credo, ut Apostolus dicit: *Datus est mihi stimulus carnis meae, Angelus Satanae qui me colaphizat.* Et alibi: *Nisi venerit Refuga, & discessio.* Ergo qui nunc Refuga est, fuit aliquando in intuitu Creatoris, & in illa sublimitate qua scripta a Prophetis, cum dicitur: *Et tu eras consignatio similitudinis, & corona decoris,* & reliqua. Et alibi: *Quomodo de Caelo cecidit Lucifer, qui mane oriebatur?* Hunc boni & mali capacem dicimus accepisse ex factore naturam, immortalita-

(1) Ita Flor. Mur. hoc agnomen. (2) Mur. non facit.

tis gloria & honore circumdatum : accepisse etiam scientiæ dignitatem , qui elatus in superbiam suam credit esse quod non erat , quoniam qui eum fecerat Dominum non videbat : *Ego sum* , inquit , & non est alius præter me. Inde terræ deputatus est & cineri , ut scriptum est : *Quid superbis terra & cinis?* Et , *Initium peccationis* superbia. Qui tartaro & igni perpetuo deputatus perennis est pœnæ , non immortalis vitæ.

7 Credimus omnem creaturam Dei , quæ ad usus ciborum à conditore concessa est , bonum esse , sicut & factum est. (1) *Et vidit Deus , quia bona sunt valde.* Sed ab his ad tempus abstinere , non pro superstitione religionis , neque abominatione creaturæ Dei , sed pro continentia carnis , utile esse sentimus , secundum Apostoli consilium , qui dicit : *Bonum est non manducare carnem , neque bibere vinum* ; atque cum libuerit , uti , & cum delectaverit , abstinere , in hominis potestate consistere.

8 Conjugia probamus , quæ Deo auctore concessa sunt. Continentiam in ipsis prædicamus. Virginitatem utpote egregium germen , & ex effœta trunci radice procedens , extollimus & miramur.

9 Justorum peccatorumque distantiam non ex conditione Creatoris , sed arbitrio credimus accedere voluntatis. Pœnitentiam peccatorum plenissima fide suscipimus , ac veluti secundam gratiam suspicamur , sicut Apostolus ad Corinthios dicit : *Volui per vos venire , ut secundam gratiam haberetis.*

10 Vetus & novum Testamentum æquali fidei lance suscipimus , ac veluti currentis per numerorum (2) signa ponderis libra , sic testimoniorum gesta mobili meditatione pensamus. Nec evacuantes historiæ fidem credimus universa gesta esse quæ legimus ; sed juxta doctrinam Apostolicam sensum in his spirituales , prout

(1) Id est , ita bonum est & perseverat , sicut bonum factum est : quod ideo dicimus , quia aliter Florio videtur scribendum. (2) In Flor. numerorum desideratur.

Dominus dederit, perferuturam: qui tamen sensus ad typum Christi Ecclesiæque pertineat, aut in morum emendationem correctionemque proficiat. Et hoc ipsum juxta illud quod Apostolus ait: *Omnia hæc in figuram nostri contigerunt.* Et alibi Beatus Petrus: *Omnis sermo interpretatione indiget.* Omnem Scripturam quæ Ecclesiastico Canoni non congruit, neque consentit, non solum non suscipimus, verum etiam velut alienam à fidei veritate damnamus. Peregrinis atque ignotis fabulis de Scripturarum continentia, non facile accommodamus (1) assensum: neque cito nova doctrina aurium nostrarum intrat cavernas, quia legimus virginem (2) novam aliam in secreto, quam rudem vel secretam suspicamur esse doctrinam, quæ ob hoc prohibetur inspicere, ne hominum corda commentitia sub specie veritatis, sermonum pulchritudine suavitateque decipiat. Virgo est illa doctrina, quæ nulli viro Ecclesiastico vel Catholico cognita est, sed inter mulieres semper adlevit, id est animas quæ semper discentes, omni spiritui deceptionis credula se facilitate commiscent, non curæ habentes unde concipiant, cum Dominus in Lege mandaverit ne non nisi de Tribu sua in conjugio copuletur, id est, illi fidei intellectus, qui ex Patrum semine, hoc est doctrina, descendit, & Abrahæ qui primus in præputio credidit, profapia nobilitatur & genere. Virgo est illa doctrina quæ tantum in secreto sibi placet, & in publicum erubescit exire. Hanc talem non solum fugimus, verum etiam publica voce damnamus, stultum docentes hoc credere, quod aut ipsi de-

1. Cor.
10.6.
2. Petri.
1.20.

(1) Mur. commodamus. (2) Locus si quis alius (inquit Flor.) corruptissimus. Libenter ita restituerem: *quia legimus virginem nominari Alma, hoc est in secreto, vel secretam.* Ad eundem S. Hier. in c. 7. Isaia v. 14. ubi inter cetera hæc habet: *Ergo Alma non solum puella, vel VIRGO, sed cum epitasi, virgo ABSCONDITA dicitur, vel secreta, quæ nunquam virorum patuerit aspectibus.* In Ebraicis nominibus sæpe ludit Bachiarus, ut observavimus Diss. 2. & cuique observare licet in altero libello de *Reparatione lapsi.* Florius.

fendere non possumus, aut ad aures publicas non debeat pervenire.

Exod. 34.
23.

11 Jejunia attentiora secundum Ecclesiasticam regulam disciplinamque servamus, ut *tribus temporibus anni masculinum nostrum*, hoc est, opus virtutis quod cetero operi præcellat, appareat: ac si quando jejunia indicta Ecclesiæ tunc nos cupimus non solum de usu consuetudinari, verum etiam à conversatione, fabulis, salutationibus, quæ fabulas interserunt, jejunare.

Deut. 32.

12 Et cum hæc Deo teste ita ut scribimus, (1) sentiamus, tamen non sic nobis de veritate blandimur, ut si forte Sacerdotes, sive Doctores, qui sunt capita populi & columnæ Ecclesiarum quodlibet ex his quæ professi sumus probantes (2) (aliquid) rectius quid dixerint, pigri simus in eorum sententiam transire, præceptumque meminimus scriptum: *Interrogate patres vestros, & dicent vobis*. Neque enim tam stulti sumus, ut quibus capita pro sanctificatione submittimus, his corda nostra humiliare nolimus. Pastor est, quo vocaverit, sequar; quod dixerit, ruminabo: quia ipse scit sibi pro custodia mea reddendam esse rationem.

13 Hæc sint de quibus interim vobis ad præsens occurrere potui: si qua enim sunt quæ aut studio præteriiisse, aut te adhuc titillare videantur, sine verecundia interrogare dignare, ut sine cunctatione respondeam, & aut emender de errore, aut confirmer in fide. Testor omni legenti verba professionis hujus, quoniam si quis dempserit de his, demet Deus de libro vitæ partem ejusdem: etenim ille qui nos crediderit aliud labiis loqui, aliud corde tenere, sicut superius dixi, cor nostrum Deus potest inspicere. Ipsi obtulimus labia

(1) Ita Mur. Cod. Amb. *Et quoniam hæc teste Deo etiam scribimus*. Flor. hæc cum viro docto placet restitutio: *Et quamquam hæc, teste Deo, etiam, ut scribimus, sentiamus*. (2) Flor. legendum monet *improbantes, rectius quid dixerint*, ita ut redundet *aliquid*.

bia ad confessionem ; de quibus possunt homines judicare satisfacimus : ac sic duobus testibus stabit omne verbum nostrum , id est Deo , cujus iudicium in nos , si fallimus , invocamus , & hominibus , quorum suspiciones nostra confessione corrigimus , ne amplius in nobis velint male sentiendo peccare . Si quis his auditis in incredulitate perstiterit , ut non nobis fidei assensum tradat , non dubito quin in die iudicij , partem aut inter incredulum populum , aut inter falsos testes habiturus sit , & secundum iudicium Legis Moyli iniquitatem quam in fratre suo meditatur , sit recepturus . Nos enim etsi peccatores sumus , tamen propter illa trecenta aurea scuta , quæ Salomon fabricavit , ærea facere non debemus . Scutum enim Fidei forma est secundum Apostolum , qui dicit : *Accipientes scutum Fidei* . Et ille pro aureis ærea facit , qui subtractata (1) Fidei veritate solum degenerare reddit ex confessione tinnitum : & cum devotus videatur in numero , tamen reus invenitur ex voto , id quod non credidit confitendo . De quibus quidem dixisse Beatus Apostolus suspicandus est : *Habentes speciem pietatis , & virtutem ejus abnegantes* . Nonne videtur tibi virtus in auro , & species in ære posse sentiri ? Sed optamus assertionem propheticam custodire , ut ante pedes equorum Regis , qui nisi Episcopi nostri (2) atque Doctores sunt , quorum veloces pedes sunt super montes evangelizantes pacem , Fidei nostræ scuta ponamus : trecenta enim aurea scuta sive Beate Trinitatis Fides , sive omnium creaturarum ratio , celi , terræ , & maris : cursores enim qui ante pedes equorum ponunt ea , illi credendi sunt qui potuerunt dicere : *Cursum consummavi* , qua instituti lege hæc usque (3) ad finem fervare possimus , ne illa Suracim Rex Ægypti , hoc est diabolus , à templo nostri cordis abripiat . Excubent suffragia orationum tuarum : ad Jesum Christum

Deut. 19.
19.Eph. 6.
16.2. Tim. 3.
5.2. Tim. 4.
7.3. Reg.
14. 25.

(1) Mendose Mur. *substantia*. (2) *Nostris* deest apud Florium , qui ita legit : *Episcopi , aut Doctores sunt , quorum pedes veloces sunt*. (3) Ita Flor. Codex Ambr. *hæc usque ad finem*.

Dominum nostrum, cui gloria in sæcula sæculorum.
Amen.

DE REPARATIONE LAPSI AD JANUARIUM.

Benedicto in Christo fratri, omni mihi fide & dilectione Venerabili Januario Bacharius peccator salutem.

Nisi vererem, Beatissime frater, ne inter simulatos amicos Job mihi portio poneretur, qui videntes plagam ejus veluti qui non haberet consolationem (1) jugi silentio quieverunt; prope fuerat, ut & ego superposita manu ori, & obturata fistula linguæ, (2) januas labiorum meorum taciturnitate concluderem. Sed absit hoc à fide mea, ut aliquam dicam plagam esse, quæ non habeat consolationem: cum mihi Propheta proclamiet: *Numquid medicus non est in Galaad, aut refina non est illic? [Quare non ascendit sanitas filie plebis meæ?]* (3) Galaad enim interpretatur *aceruus refinis*: & hunc acerbum testem totum canõnem divinorum Librorum esse sentimus, ubi indissolubilium cumulus testimoniorum, velut quidam congestus est lapidum: in quo cumulo medicus verus noster Dominus Jesus Christus, si quæsitus fuerit, invenitur. Refina autem quid est, nisi continentia virtus, quæ dissoluta conjungit, & scissa conglutinat? Quod nos scientes non dubitamus ad consolationem ipsius plagæ quæ contigit, oris nostri lamenta miscere. Audivimus enim horrendæ cladis excidium: audivimus exultantem de ruina militis Christi Satanam; & jubilatio vocis quam in triumpho suo diabolicus dedit exercitus, ad aures nostras usque pervenit: & testem Deum invoco super animam meam, quia (4) sunt mota viscera mea, & ita com-

Hier. 8.
32.

(1) *Bibl. PP. Paris 1624.* solatium. (2) *Eadem, obturato lingue sibilò.* (3) *Uncis inclusa desunt apud Flor.* (4) *Bibl. PP. quod ita sunt.*

commoverunt se ossa mea, ut omnem partem corporis mei sentirem eadem plaga torqueri. Neque enim absque damno meo hoc accidisse dixerim malum, ubi membrum corporis mei diabolica sagitta percussit; cum Apostolus dicat: *Si patitur unum membrum, compatimur omnia membra.*

1. Cor.
12. 16.

(2) Sed non admittitur in totum animus meus lamen-
tationi vacare vel fletui, quia adversus vos mihi locus est irascendi. Ecce (1) in communes inimicos processit frater nobiscum in praelio, & subito prostratus est casu: hunc vos nec sepulturae dignum honore judicatis, sed reliquistis eum feris & altilibus devorandum. Ubi est misericordia Christianae religionis, quam Magister noster sacrificio docuit esse meliorem? Ecce ja-
cet frater ab hoste percussus: adhuc forsitan palpitat; & vos quia sine vulnere estis (2) revertimini, ne consolationem quidem (3) plagae ipsius deferri tentastis. Nolite esse sine formidine, beatissimi fratres: fortio-
rem percussit inimicus, ut celerior postmodum ei fieret aditus ad reliquos. Ut quid ergo spernitis vulneratum, aut sic putatis esse (4) mortuum? Melior fuit concubina Saulis filia Respha, quae corpora defunctorum, quos David pro Gabaonitarum ultione percusserrat, eo usque accincta sacco, hoc est, cilicio custodivit, donec eis roraret aqua de caelo, id est, donec pro-
venia eorum misericordiae caelestis stilla deflueret. Melior ille Judas Machabaeus, qui etiam pro mortuis fratribus orationem credidit esse faciendam, quos furata de Jamnia Civitate idolorum dona prostraverant.

Matth. 9
13.

2. Reg.
21. 10.

2. Mach.
12. 40.

(3) Ut quid rogo medicus noster inter librorum suorum loculos tot constituit genera pigmentorum, si nihil est ex omnibus emplastris ejus, quo sanari possit vulnus, quod infixit inimicus? Itane fuit quod lateret Archiatrum, (5) cui nequaquam artis suae peritia

1. PP.
1. PP.

(1) Bib. PP. Ecce enim contra. (2) Estis deest apud Florium. In Bibl. convertimur sed melior quae in Florio ex Erasmo. (3) Bibl. & non consolationem plagae. (4) B. cum. (5) B. Architectum.

provideret? Et si placet aperiamus scholam medici nostri, & à principio Canonis vulnerum & medicaminum species perquiramus. Ecce in ipsius introitu scholæ occurrunt illi duo auctores feminis carnalis, (1) qui venenato serpentis dente percussi, non statim perpetuæ pœnæ mortis addicti sunt; sed dejecti de paradysi deliciis, id est, de Ecclesiæ libertate, & de Sacri Communionis mysterij, ideo temporarie sub typo mœroris tribulationisque damnati sunt, ut malagmate poenitentia sanarentur; & eo usque de ligno vitæ, id est, Christi participio exules fierent, donec ad eum per romphæam flammeam, id est, ignitam martyrij passionem, aut per Cherubim Domini, qui interpretatur multitudo scientia, remearent: de quibus nunc per singula non est temporis loqui. Quid vero ille fraticida cui ob hoc signum Dominus mandat imponi, ne ab aliquo possit occidi? *Non vult enim Deus mortem peccatoris, sed ut convertatur, & vivat.* Nec longè ab his distat ille princeps patrum, qui primus credidit, & reputatum est ei ad justitiam; qui captum ab hostili legione filium fratris, assumpta vernaculorum turba, surripuit: quem postmodum de Sodomæ plaga, id est, de judicio gehennæ, habito cum divina majestate colloquio, hoc est orationis suæ meritis liberavit. Et tu ergo assume vernaculorum turbam, (2) id est, opere tuo non alieno, fratri auxilium præsta captivo. Loquere cum Domino, hoc est, ora ad Christum, ne cum futuri judicij ignis exurat.

Gen. 34. 4. Imitare Patriarcharum opus, qui stuprum sororis suæ in alienigenarum manus incidentis, non solum horruerunt, sed etiam vindicaverunt. Require tamen qui ultiores fuere peccati. Nonne Symeon, atque Levi? Et tu ex tribu Levi es, qui ecclesiastico servis officio. Symeon autem *obauditio* interpretatur. Et tu ergo qui obediens fuisti Deo, inobedientem animam liberare

aut

(1) Bis PP. Ecclesiam contra (2) Erisbeck. non Floriana in Bill.
 (1) B. Adam & Eva. (2) B. pro isto. *Erasmus*, turbam, id est, proprio opere tuo. (3) B. cum. (4) B. non solentem plare.

ant vindicare cur cessas? Anima autem fratris tui, soror tua est; quam si passus fueris inter alienigenas servire, peccabis. Sed dicis fortasse, Levita est iste, qui cecidit: non ei remedij potest medicina conferri. Erras frater: recurre ad scholam medici. Ecce in secundo loco, id est, Exodi libro, ubi totius plaga populi vulnusque describitur, etiam Levitæ peccasse referuntur; qui priores ad correptionem Legislatoris emendati esse perhibentur; & non tam in eis peccati crimen arguitur, quam velox conversio in poenitentia celeritate laudatur. Cujus rei etiam in Ezechiele meminit Dominus noster cum dicit de Levitis: *Qui primi exierunt à me, cum errasset Israel.* Ipse quoque Pontifex ad suggestionem populi idolum fabricavit: pro quo orationem fecit Moyses, hoc est fraterno liberatus est auxilio. Sed dicis fortasse beatissime: Adhuc nec Levitæ sanctificati erant, nec Pontifex consecratus, cum istius mali crimen admissum est. Non contradico perspicaciae tuæ, quam ex Scripturarum voluminibus concepisti. Tamen sic possem respondere tibi (1) secundum Apostolicam sententiam, qua loquitur ad Hebræos, quia in Abrahamæ lumbis latens Levi decimas Melchisedech dedit & accepit. Aut ipsi Aaron quid tibi minus videtur fuisse de Pontificali honore vel gradu, cum Ægyptum signis percussit horrendis, & egrediens nocte cum populo, sanctum celebravit Pascha? Scimus autem quia sine Sacerdote Pascha non poterat celebrari.

(5) Sed intermissis his, interrogare te volo: Quid erat Aaron, cum adversus Moysen invidiae livore percussus, juncta sibi Maria, murmuravit? At dicas fortasse, minus est invidia quam fornicatio. Lege ergo beatum Apostolum, qui dicit: *Neque fornicarij, neque invidi, neque maledici, neque avari, neque detractores regnum Dei consequentur.* Vides ubi velut æqualia sibi familiaque junguntur, quæ ad Cælorum regna non subeunt?

(1) *Bibl.* respondissem tibi, si possem respondere.

Num. 12. beunt? Adverte cujus pœnæ sententiam mereatur in-
 10. vidia, per quam prophetissa Maria lepra percutitur?
 4. Reg. 5. Cujus etiam avaritia pro qua Giezi Elisæi minister si-
 27. mili sorte damnatur? Tu vero qui avarum non detesta-
 ris, qui invidum non refugis, qui detractorem rapto-
 remque non devitas, fornicatorem ad tempus fratrem
 revertentem, æternæ mortis pœna condemnas? Nec
 ideo hoc dicimus, ut peccandi frenâ laxemus. Adver-
 tat quisquis hoc legerit, quia non viventibus loqui-
 mur, sed mortuum consolamur. Denique resurgat, &
 videbis, (1) quod statim ei trademus Psalmistæ versum
 Ps. 22. 4. *Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata*
sunt. Accipiet virgam correctionis, & baculum qui
 sustentare possit infirmum. Ita autem intelligamus (2)
 Apostoli dictum, quod neque invidi, neque fornicato-
 res, neque aliena appetentes, regnum Dei posside-
 bunt, id est, si quem in hoc vitio tempus accersionis
 invenerit; quia alibi Dominus dicit: *Unumquemque in*
 Ezech. *viis suis judicabo.* Et ipse Apostolus ait: *Quales aliquan-*
 Gal. 2. 6. *do fuerint, nihil mea interest.* In Epistola sua beatus
 1. Joan. Joannes orare mandat pro fratre qui non habet pec-
 3. 16. catum usque ad mortem, id est, non usque ad extre-
 mum vitæ suæ finem peccatorum suorum mala fuerit
 secutus. Nam de Levitis quod superius dixeras, non
 eos fuisse sanctificatos, cum peccatis fuere polluti; quid
 tibi videtur illud, quod scriptum est in beati Esdræ li-
 Esdr. 10. 18. bris, ubi (3) reversi de captivitate Babiloniæ, & res-
 tructis nuper (4) templi dominici fundamentis, non so-
 lum plebs vulgi, verum etiam familia Sacerdotalis, (5)
 & illius Jesu magni, invenitur in mulieribus alienige-
 nis, hoc est Syris, & Idumæis, & Moabitis & Ammo-
 nitis esse permixta? Qui tamen omnes peccato eodem,
 accipientes consilium Esdræ, & recedentes à mulierum
 alienigenarum consortio, caruerunt? Unde vides, quod

(1) B. videbit...tradimus. (2) B. intelligimus. (3) B. dicun-
 tur. (4) *Deest* nuper in B. (5) B. Sacerdotalis familia lustratione
 illius Jesu magni in mulieribus...permixti.

sicut peccati contagione maculamur, ita expulsionem ejus abluimur.

6 Ne quæso beatissime, fratrem nostrum in profundo putei sub iniqui principis potestate demersum, lapidibus desperationis obruamus. Imitemur illum Æthiopem, qui Sanctum Hieremiam in lacum ab iniquo Rege demersum, assumptis triginta hominum auxiliis, & demissis ad eum pannis ac funibus (1) liberavit. Ecce frater in lacu est: assumamus triginta homines, id est, sive Beatæ auxilium Trinitatis, sive cum labore animi, carnisque & spiritus, demersum in profundo putei liberemus. Mittamus ei pannos veteres: reducamus in memoriam ejus exempla antiquorum, qui per peccatum collapsi, postmodum de profundis malorum per poenitentiam ad superna relati sunt; quæ cum ei ante oculos posita fuerint, desperare non poterit. Solet percussus miles in primo certamine, in secundo fortius dimicare, & contra percussorem suum magis iratus insurgere. Ecce in sæculi fine consistimus: instant pro Christi nomine prælia passionum. Quid mirum si ille quem fornicationis hasta percussit, in passionis congressione superaverit? Quid si victor fuerit in martyrio, quem vicerat incontinentia & libido? Nonne sic fecit ille Nazaræus ex repromissione natus, quem cum in perniciem sui mulieris blandimenta vicissent; postmodum in fine obitus sui, sub martyrij passione, majorem inimicorum exercitum prostravisse, quam ante quando Nazaræus, hoc est, immaculatus fuerat, reperitur? Sicut enim illa Sacerdotalis familia de Heli cognatione descendens, cui juraverat Dominus, ut nullus de ipsis ante faciem ejus assisteret, eo quod gravibus peccatis Dominum provocasset: nonne omnis illa cognatio pro Davide à Saule refertur occisa? Et quid est hoc, nisi forma martyrij, ut quos grave peccati crimen involverat, mors pro Christo illata liberaret? Hæc sunt beatorum voluminum sacra mysteria. Sic vasa sua

Hier. 38.

7. c. 1.

12. c. 10.

13. c. 10.

14. c. 10.

15. c. 10.

16. c. 10.

17. c. 10.

18. c. 10.

19. c. 10.

20. c. 10.

21. c. 10.

22. c. 10.

23. c. 10.

24. c. 10.

25. c. 10.

26. c. 10.

27. c. 10.

28. c. 10.

29. c. 10.

30. c. 10.

31. c. 10.

32. c. 10.

33. c. 10.

34. c. 10.

35. c. 10.

36. c. 10.

37. c. 10.

38. c. 10.

39. c. 10.

40. c. 10.

41. c. 10.

42. c. 10.

43. c. 10.

44. c. 10.

45. c. 10.

46. c. 10.

47. c. 10.

48. c. 10.

49. c. 10.

50. c. 10.

Hh 4

ne-

(1) B. addit veteribus.

nequaquam figulus patitur interire, qui etiam ea con-
fracta, & in lapidibus illisa redintegrare posse se
dicit.

7 Ne spernas, quæso, fratrem defunctum: filius
est Sunamitis sterilis, id est, Ecclesiæ: ex repromissio-
ne natus est iste, qui mortuus est. Quondam enim na-
tivitatem ejus secundo Abrahamæ Dominus in Isaac se-
mine spondit atque pollicitus est; ejus caput in mes-
se calore percussum est, id est, principale mentis ejus
inter ipsam spei libidinis flammam concaluit. Currat
ad Eliseum mater ejus, id est, sollicite plangat Eccle-
sia: Resurget enim si fideliter hoc speraverimus à Chris-
to. Et tu beatissime, in defuncto fratre opus imitare
Elisei: manus manibus, pedes pedibus, os ori com-
pone primum, ut compatiaris ei, qui mortuus jacet:
neque elatus integritatis tuæ triumpho, superexcre-
scas eum, aut superextendas te ei, quem repentina mors
rapuit; sed imitare Apostolum qui dicit: *Timeo, ne
humiliet me Dominus Deus meus apud vos, & lugeam
multos ex eis, qui ante peccaverunt.* Appone præterea
oculos tuos oculis ipsius, [manus manibus, pedes pe-
dibus: custodi oculos ipsius] (1) ne in perditionem sui
ulterius evagentur: os illius, ne confabuletur iniqua:
manus illius, ne operentur adversa: pedes illius, ne
vagantur in turpibus. Et sic cum pro custodia sui mem-
bris illius membra tua fuerint copulata, non solum pec-
candi ulterius spatium non habebit, verum etiam spem
capiet resurgendi; ut qui peccati frigore mortuus est,
consolationis tepore revocetur ad vitam. Memento au-
tem ut omnes à conspectu ejus ejicias: nullus videat,
nullus in medio sit, nec quisquam sibi visionem ejus
de propinquitate præsumat. Quid dico propinquum? si
mater illa carnalis sit, nec ei aditus detur intrandi.
Sic enim Eliseum in Sunamitis filio, sic Dominum nos-
trum in Principis filia, sic beatum Petrum in Dorca vi-
dua fecisse cognoscis. Valde enim debet secretus & so-
li-

(1) *Uncis clausa desunt apud Flor.*

4. Reg. 4.
14. 20.
Gen. 22.
15. 9.
Hebr. 11.
18.

2. Cor.
12. 21.

4. Reg. 4.
32.
Matth. 9.
25.
Act. 9.
40.

litarius locus mortuo in peccatis homini præparari, ubi nihil capiatur amplius, quam medicus & cadaver.

8 Ne queso Beatissime, percussum fratrem & aliquando nobis placitum relinquamus, inermem quem invenit inimicus. Defuit ei lorica justitiæ, galea spei ac salutis, & gladius spiritus, quibus armantur milites Christi. Curetur rogo quia adhuc palpitat; & revertatur ad pugnam. Nonne ille egregius & fortis David, qui in adolescentia sua gigantem miræ magnitudinis superavit, postea mulieris inepta nuditate superatur (1) Qui mox ut Prophetæ vocibus, quod peccasset, agnovit, statim ad poenitentiam malagma confugiens, cicatrices criminum confessionis satisfactione sanavit. Sed nec sic quoque eum impugnare destitit inimicus. Nam & postea eum, populum numerando, peccare persuasit; & pene telo Gigantis occidit, nisi eum Abisai frater Joab Principis militiæ interposita auxilij sui tuitione liberasset. Unde etiam credo, ipse in Psalmo LXX. dicit: *Moi autem pene moti sunt pedes.* Et alibi: *Sape expugnaverunt me à juventute mea.* Sed qui dicis, non fiat ejus memoria quia turpi peccato seipsum jugulavit; require primum, frater, utrum iste qui cecidit in pugna inventus, an in domo fuerit vulneratus: quia plus quidem misericordiam meretur, quem in certamine hostis percussit, quam ille quem dormientem latro confoderit. Ego illum cæste in prælio vidi constitutum: pugnabat cum scuto jejuniæ adversus illecebras gulæ: pugnabat cum taciturnitatis lorica contra detractionis jacula, & reliqua tela maledicta; sed in illo loco, in quo securiorem se arbitrabatur esse, percussus est. Sicut enim Asael frater ille Joab Principis militiæ David, qui *velox sicut cervus*: à Scriptura esse perhibetur, ob hoc credo, quod incoinquinati corporis puritas donum ei velocitatis indulserat (*Corpus enim, quod corrumpitur, aggravat animam*) ab eo, quem persequitur Abner, de cuspidè lanceæ in renibus refertur esse percussus. In quo loco membri, vitium

Ephes. 6.
14.
1. Thess.
5. 8.

1. Reg.
17. & 21.
11.

2. Reg.
24. 1. &
21. 16. 17.

Pf. 121
15.

2. Reg. 21.
18. 23.

Sap. 9.
15.

for-

(1) Bibl. PP. superatus, mox &c.

fornicationis poni, nullum puto esse qui dubitet. Sicut etiam ipse Abner à Joab fratre ejus postmodum in inguine percussus esse perhibetur; quia fornicationis forma non alibi quam in inguine merebatur interfici. Numquid autem Arael consolationem fratrum non meminit, (1) quem ita totus Davidis planxit exercitus? aut de libro vitæ deletus est, id est, de memoria Dominicæ lectionis? Sic Scriptura non obliviscitur, ut etiam velocitatis ejus quam ante mortem habebat, faciat mentionem, cum dicit, *Velox erat sicut cervus*, id est, qui non solum perspicacia mentis inimici laqueos evitabat, verum etiam Serpentium, hoc est, adversariorum virtutum interfecto extitit.

9. Memento, frater, quod caro sumus: mare illud (hoc est, forma baptisimi) quod beatus Joannes in Apocalypsi vidisse se dicit, vitreum fuisse descripsit: & ideo in nobis cito periclitatur, aut frangitur. Lubrica est via sæculi hujus, glaciali iniquitate constricta: quam cum modice concupiscentiæ calor solverit, facilis est ad lapsum, ruinaque miserorum. *Ponige manum tuam jacenti fratri*, qui confusus pudore peccati, nec erigere se, nec oculos auder attollere. Comple legem Moyfi: *Si cecideris a finis fratris tui sub pondere*, hoc est, caro victa peccato, acclina te & humilia te, & subleva de ruina. Quid erubescis conjungi homini peccatori? Respicie illum, qui dicit: *Noli nimium esse justus*. Magister noster à latronibus vulneratum, non solum cura dignum iudicat, verum etiam ad stabulum suum, & ovile restituit; ac datis stabulario duobus denariis, hoc est utrisque divini Canonis testamentis, majus ei præmium pollicetur, si diligentia sua percussum hominem ad statum pristinum reduxerit. Et tu ergo collige fratrem, quem diabolus latro cum satellitum suorum turba percussit: adsigna stabulario, hoc est, B. Episcopo, qui si quid in eo impenderit, amplius à Domino consequetur. Sed dicis forte: ille vulneratus erat; hic mortuus est. Et tu ergo si mortuum

(1) B. meruit.

tutum dicis, vel juxta Elisei illum ossa constitue. Nolo ut
 cum longe segreges à Christi membris, quia ipse confor- 4. Reg.
 tio meliorum erubescet, & resurget ad vitam. Non emen- 13. 21.
 dationis parvum putes esse tormentum, si peccator ad-
 cisquitur in consortium beatorum, quia illorum præmia,
 sua sentit esse tormenta. Si quis laudatur erubescit: si
 quis vituperatur, agnoscit. Inter hæc verborum flagella
 constitutus, satisfactioni, emendationique semper ad-
 proximat.

10 Jam vero illud quale est, quod à quibusdam au-
 didimus dici: ut illa vel ille, qui criminis peccatique
 confortes sunt, veluti in matrimonio conjugioque jun-
 gantur. Absit hoc à Christiani oris eloquio. Serpentis est
 ista suggestio, ut illius quem occidit etiam cadaver ad-
 sumat. Nonne simile est, si quis percussus graviter, ex-
 tremo anhelet in fine; & hunc terrenus medicus, si
 forte visitaverit, quia non posse vivere suspicetur, hor-
 tetur occidi? Simile est sine dubio quod dicitur. Inven-
 tus est frater, aut soror, concupiscentiæ teo graviter vul-
 neratus: huic cum sceleris sui nuptiæ (1) suadentur, quid
 aliud dicitur nisi occidatur: quia vivere aut evadere
 non poterit de hac plaga? Nescis fortasse quæ poena ma-
 neat desperantem? Ille nuncius Saulis mortis, cum ad
 David venisset, & referret ei inimicum suum esse prof-
 tratum; David causam mortis inquirens, audivit ab eo
 quod ipse nuncius illum suo gladio peremit, addens &
 dicens: *Quia videbam, quod ictu illati in se vulneris non*
erat victurus: quem David statim morte damnavit; cum
 percusum ab hostibus desperasset esse victurum, & eum
 sublata spei fiducia jugulasset. Quin imo more Davidico
 scindantur vestimenta cordis & pectoris: flebilis vox tol-
 latur in planctum: doceatur (2) lamentum Israeliticus po-
 pulus, id est plebs Ecclesiastica, & dicat: *Subleva lapides*
tuos super altitudines tuas, & cogita de interfectis tuis, quo-
modo ceciderunt potentes in prælio. Non nuncietur hoc in
Geth, neque prædicetur in viis Ascalonis, ne forte leten-

2. Reg. 14
 2. 27. seq.

V. 10.

V. 19. 10.

(1) B. ipsius nuptiæ. (2) B. vocetur in lamentum.

zur filie alienigenarum, & exbilarentur filij incircumcisorum; & reliqua, quæ continentur lamenti ipsius edicto; & dicat, aut loquatur: ecce prohibetur, ne in terminis Geth, neque in finibus Alcalonis, hoc est, in notitiam secularium, sive hominum mundanorum, casus fratris vel ruina seminetur: & nos passi sumus, non solum ipsam quam incolit civitatem, sed etiam totum orbem famæ ipsius desperatione compleri? Nonne huic præcepto cohæret etiam ille Evangelicus sermo, qui dicit: *Si peccaverit in te frater tuus, corripe eum solus; quod si te audierit lucratus es eum: si autem non te audierit, adhibe tecum duos, vel tres testes,* & reliqua quæ continent sermo præcepti. Vides ergo quid dicit: *Ne exbilarentur filij incircumcisorum.* Me miserum, qui ista cognosco! Filij enim incircumcisorum qui sunt, nisi homines hujus sæculi, in peccati sui errore & gentilitate viventes? Hi ergo exhilarantur, cum audiunt ruinam militis Christi, vel ex illius se consolantur opere, dicentes: Ecce qui nobis exprobratur à ceteris: ad cujus exemplum cogebamur vivere, qui cum nostro emerisset è corpore, tamen ad confusionem nostram vita ejus dicebatur esse dissimilis: Numquid non melius erat nec inchoare quod bonum est, quam tam turpiter cadere, aut non posse complere quod coeperis? Nescientes quod iudicium Dei majorem forsitan excusationem habitura sit anima, quæ bonum voluisse, & ab insidiatore supplantata esse noscitur, quam ea quæ rebellis Deo, ex servilis desperatione formidinis magis elegerit jugo captivitatis addici, quam periculum certaminis experiri. Nonne apud Regem suum miles excusatur propriis vulneribus, & plerumque strenuum bellatorem cicatricum suarum plaga commendat?

II Sed prætermisis his, plangatur defunctus, sepeliatur mortuus; id est, partim nostro labore, partim verecundiæ suæ confusione peccatum ejus celetur, & auferatur è medio. Nos autem consolationis linteamina, & caelestis spei pigmenta tribuamus: ipse autem intra sepulcrum secreti sui confusus pec-

peccati pudore contineat se ; ibi conscientia suae ver-
me laceretur , qui totas in eo putredines peccatorum
consumat , donec nullum ex se factorem famae turpis
emittat. Nonne sic Beatus Tobias veniam misericordiae
caelestis emeruit , mortuis in captivitate fratribus tri-
buens sepulturam ? Credo lapsis sub mundialis princi-
pis dominatione suadens insinuanque poenitentiam.
Et nos ergo secundum quod meretur , corpus illius con-
tegamus. Ecce exiit Propheta de Jerusalem , hoc est,
de domo Domini adversus Berhel , quae fornicabatur à
Domino , id est , mundi istius Civitatem ; cui praecepe-
rat Dominus , ne de cibo ejus gustaret , aut potu. Sed
qui per Pseudo-Prophetam , id est per spiritum fornicati-
onis deceptus est ab iniquo , cecidit in potestatem Leo-
nis , ac fortem , qui *rugiens circuit , quarens quem de-
voret*. Qui tamen juxta cadaver ejus assisit , ut nisi
fuerit ad Ecclesiae sinum , & sepulcrum portatum , in
cibum ei escamque proficeret. Sed nos vel Pseudo-
Prophetæ imitemur officium ; & eum quem percussit
Diabolus , debito omnibus honore tumulemus. Solet
Christus de tali sepulcro mortuos suscitare : tantum ne
cadaver ejus devorandum feris aut altilibus , id est , vi-
tiis , sive hominibus saeculi relinquamus. Qualiter ro-
go de misericordia Domini possumus desperare , qui
etiam Pharaonem arguit , quare nequaquam poenitere
dignatus sit , dicens in prophetia Pharaonis : *Brachia
Regis Ægypti contrivi ; & non est deprecatus , ut daretur
in eo sanitas , & redderetur ei virtus ad comprehendendum
gladium.*

12 Salomon ille mirabilis , qui meruit adstricci Dei,
hoc est , sapientiae copulari , in alienigenarum mulie-
rum incurrit amplexus ; & vinculo libidinis illaquea-
tus , etiam sacrilegij errore se polluit , quando simula-
crum Chamos Moabitico idolo fabricavit. Sed qui per
Prophetam culpam erroris agnovit , numquid miseri-
cordiae caelestis extorris est ? At forsitan dicas : Nus-
quam eum in canone lego poenituisse , neque misericor-
diam consecutum. Audi ergo frater. Poenitentiam ejus ,
quae

Tob. 1.

18. & 2.

9.

3. Reg.

13 1. &

seqq.

1. Petr. 5.

8.

Ezech. 30

25.

Sap. 9.4

3. Reg. 30

11. 7.

quæ non scribitur publicis legibus, fortasse ideo acceptabilem aliqui dicant, (1) quia non ad faciem populi, sed in secreto conscientia, Deo teste, pœnituit. Veniam autem ex hoc consecutum esse cognoscimus, quia cum solutus fuisset à corpore, sepultum illum inter Regum Israelitarum corpora Scriptura commemorat: quod tamen alibi peccatoribus Regibus abnegatum esse cognoscimus, qui usque in finem vitæ suæ in proposito perveritate manserunt; & ideo quia inter Reges justos meruit sepeliri, non fuit alienus à venia: veniam autem ipsam sine pœnitentia non potuit promereri. Synagoga illa Core, cum pro ausu sui temeritate terræ hiatu, viva fuisset absorta; arulæ tamen eorum, in quibus ignem succendebant alienum à Domino circumdari jubentur altario, ob hoc quia sanctificatæ fuisse dicuntur: quas nos animas eorum esse sentimus, in quibus adulterinæ flammæ calorem præsumpta libertate susceperant; & ideo vivi deglutiuntur; arulæ vero eorum perire prohibentur; sicut etiam Apostolus dicit: *Dedit hujusmodi hominem Satana in interitum carnis, ut spiritus salvus sit in die Domini nostri Jesu Christi.* Considera ergo frater, quam paucis tribuitur, ut de amphitheatro mundi istius, ubi cum feris, hoc est, cum vitis depugnatur, immaculati à peccati morsu membra liberent sua. Quod expertus ille dicebat: *Ne tradas bestiis animas confitentes tibi.* Sed quia jam dudum est, quod tecum fermocinamur, cavendum est nobis, ne offendant te nostra verbositas. Unde etiam ad te, [paululum] (2) cujus causa hæc diximus, stilum vertimus.

13. Quid me refugis frater? Quid te magis confortio mundialium hominum credis? Illi fortasse rideant (3) culpam tuam; ego plango, & si commori necesse erit, optabo. Quid erubescis præsentiam nostram? Si-

(1) B. pœnitentia ejus quæ non inscribitur publicis legibus, fortasse ideo acceptabilior judicatur, quia &c. (2) *Dedit paululum apud Flor.* (3) B. *ad oram tident.*

milis nobis causa est, quia & ego in tuo negotio pudore confundor. Rasi ut video, Ammonitius Rex militibus David, hoc est, ministris Christi, dimidium barbæ, & tunicas eorum usque ad inguina præcidit: id est, sustulit ab eis in dimidietate barbæ virilem speciem, & effeminari eos per delectabilem vitiorum novaculam fecisse monstratur. Dimidia autem barbæ tibi rasa est, quia uno vitio, si quid boni in Dei virtutibus gesseras, perdideris: dimidia & tu rasi es barbæ, quia si voveris reliquo vitæ tuæ tempore quod tibi superest laborare, concresecet. Præcidit vero tunicas usque ad inguina, cum turpia facta quæ ipse persuaserat, in oculis hominum revelavit. Sed & super hoc spes. Sedeamus in Jericho, donec crescant barbæ nostræ: id est, simus opprobrium & ignominia meliorum, & efficiamur anathema omnium, sicut in Jericho Israelitico populo fuit, donec barbarum species nobis, hoc est, virtutum incrementa nascantur. Crede mihi, quia Regi nostro dolebit injuria, ulciscetur nos milites suos, quibus in dehonestatione sua fecit ista inimicus. Absuit paulisper à conspectu nostro Rex noster David; & ideo victi ab inimicis partem agri plenam lenticula rubicunda, quæ est verecundiæ nostræ & delicatæ castitatis forma, confregimus. Sed jam ubi recordationem peccati Rex noster oculis nostri cordis aperuit, stemus, ut vel illud quod residuum est, id est reliquum vitæ nostræ tempus defendatur, ut salvum sit. Ne quæso, te persuadeat quisquis ille dicat tibi, ut scelus hoc in conjugium vertas, ac de crimine matrimonium voces. Nolo offensam Dei provocas, atque multiplices. Si enim id vocatur in culpam, quod furtive ac cum timore persuasit tibi inimicus, quomodo merebitur veniam, quod veluti insultans Deo & ejus judicio, publice tibi cœperis (1) vindicare? Imitare illum Amnon Davidis filium, qui cum in sororis suæ stuprum illicita flamma caluisset, postmodum eam magis exosus est, quam antea

2. Reg.
10. 4. &
seqq.

2. Reg.
13. 15. &
seqq.

(1) B. cœperis illam uxorem vindicare?

tea amaverat; & pro hoc facto occisus est à fratre, quia agnita culpa erroris non mansit in crimine, sed materiam ipsius peccati vehementer exosus est. Unde etiam suspicamur Davidem ei non fuisse commotum, quia cito vidit eum pœnitentiam recepisse, & id per quod unius horæ spatio deceptus est, statim eum impatientia odisse, & virtute pœnitentiæ dirupisse ejus laqueos. Qui vero captus est in rete vitiorum, & patienter inimicis suis, hoc est, venatoribus acquiescit, donec etiam recludatur in cavea, & ibi longo temporis spatio saginetur ad pompam, tum maxime principalibus sæculi, cum occisus fuerit, placiturus est. Donec (1) muscipulam fornicationis evaseris, non te ebrietatis laqueis credas, per quos animos irati Absalonis incurras; quia luxuria atque ebrietas, quædam sibi in vitiorum nativitate germanitas est.

14 Attolle ergo animos frater, erige oculos, quos conscientiæ pudor inclinavit; nec te inimica desperatio confringat. Ecce Absalon, qui fratrem occiderat, per amicorum suffragia Regis veniam promeretur; ita ut etiam osculum pacis, & præsentiam vultus Christi non desperet exposcere. Et tu ergo quos amicos Davidis esse nosti, qui quondam pater tuus, quando non peccaveras fuit, humilis esto & acclinis, ut quod à te non potes, per illorum suffragia merearis. Ac si forte durî fuerint in audiendo, opportune importune non desinas supplicare; quia Absalon per injuriam meruit, quod per amicitiam impetrare non potuit; & quod pro meritis non meruit, per injuriam obtinuit. Vis scire quod plerumque per occasionem injuriæ sancti pro peccatoribus deprecantur? Beatus ille unus ex Quatuor Confessorum caput & Martyrum, cum ab infano populo lapidibus urgeretur, *in ipso exitu Israel de Ægypto*, id est animæ de corpore discedentis, genu flexo, Patri pro peccatoribus supplicavit: Magistri nostri secutus exemplum, qui persequentem semetipsum populo veniam postulabat.

Ecce

(1) B. Donec etiam si

2. Reg.
13.28.

Ibid. 14.
23.

Pf. 105.
e.1.
Act. 7.
29.

Ecce vides ubi occasio precum nascitur ex injuria & poena sanctorum. Nec hoc ideo dicimus, ut tu per contumeliam beatorum suffragia merearis; sed consilium damus, ut si pro magnitudine sceleris tui supplicare non ausi sunt, importunitatis tuae injuriam patientes, facilius pro eo a quo laesi sunt, audiantur. Incende hordeum finitimum tibi, quod est in agro; quia lingua ignis est, ager autem est hic mundus. Sic quandocumque coeperis vitae bonae fructibus derogare & dicere: ecce quales sunt sancti, qui pro peccatoribus non audent rogare: ubi est quotidiana merces operis? tunc incensa per linguam tuam sanctorum spes incitabitur ad fiduciam deprecandi; quia cognoscent te ad hanc necessitatem, utilitatis tuae causa, non vitio detractionis impactum: sicut Absalon, non ob hoc segetem Joab incendit, quod nocere vellet ei tamquam inimico; sed ut vel sic ad detrahentem sibi respiceret, quem non audierat blandientem; & ita ejus praesentiam mereretur, qui Christi erat proximus vel amicus. Fructus enim sanctorum qui secundum homines est, in hordeo non incongruenter accipitur: qui vero secundum Deum, in tritico poterit aestimari: quia non dubium est, Sanctos utrumque seminare secundum Apostolum, *providentes bona non solum coram Deo, sed etiam coram hominibus.* Et ideo Absalon hordeum finitimum sibi, id est, conversationem qua inter homines agebatur, incendit: ad illud vero quod coram Deo est, pervenire non potuit, quia illud solus Pater agnovit.

2. Reg. 14. 30.

Rom. 12. 17.

Jos. 20. 2. & seqq.

15 Sed forsitan dicas: Persuasio tua quietum requireret hominem vel securum; me autem necesse est quotidie persecutorem saeculi formidare, qui in me dedecus proxima suae optat ulcisci. Si ergo tale aliquid pertimescis, ecce sex refugij Civitates, quas si placet, ingredi. Ac si forte pro conscientia peccatorum, illas quae sunt in terra repromissionis, hoc est, in Ecclesia, intrare non audeas; est *Bosor* ultra Jordanem in olitudine, quae interpretatur *angustia*; id est, cellula

Genes. 49.

4.

monasterij parva vel modica, & optime tibi conveniet, quia de sorte Ruben est, & ipse torum patris maculavit illicite. Est & Ramoth de sorte Gad, (1) quæ interpretatur *excelsa mors*, vel *visio mortis*. Vere enim excelsa mors, pœnitentia dicenda est, cum mortificatis membris deducatur homo ad excelsa Cælorum, unde fuerat ante dilapsus: sive juxta istam humilem mortem quæ generaliter omni carni imminet, illa ad comparisonem ejus rationabiliter excelsa nominatur; quia multo nobilius est per pœnitentiam mori, quam communi hac morte dissolvi. Si autem visionem mortis sentire velimus, ita potest intelligi, quia cum sumus in pœnitentia constituti, & ante oculos nobis ponimus gehennæ infernique tormenta, videmus ipsam speciem mortis, de qua pœnitentiæ beneficio liberamur. Tantum memineris te in ancillæ filij civitate agere pœnitentiam; quia *omnis qui peccat, servus est peccati*, & formam servi accipiens, necesse est humiliter te ipsum usque ad mortem. Est Gaulon in finibus Manasse, quæ interpretatur *volutatio*, ut tu memineris tibi in ciliicio & cinere esse volutandum, & hoc in finibus Manasse, qui interpretatur oblivio, ut obliviscens ea quæ ante gessisti, in priora te extendas. Hæc ergo inhabitata, ut per angustias, mortem & volutationem, iram persecutoris evadas, & spem salutis invenias. Tum deinde in his si quid utiliter gesseris, etiam ad Cades in terra repromissionis quæ est in Galilæa, poteris pervenire: quæ interpretatur *sancta*; ut cum in tribulatione opus corruptionis abjeceris, etiam ad sanctam tibi Ecclesiam tribuatur accessus, & in sortem Nephtalim, quæ dicitur *vitis remissa*, ut de Sacramento Dominici sanguinis participare merearis. Sed nec Hebron aditus tibi claudatur, quæ interpretatur *conjunctio*, sive conjugium. Revertatur (2) enim anima tua ad virum suum, id est, ad spiritum Dei, à quo pro tempore peccaminum fuerat viduata. Sicque etiam sextam Civitatem

Genes. 49.

21. ex v.

LXX.

(1) B. Galaad. (2) B. revertitur.

tem Sichem, quam Joseph noster in hereditatem consequitur, propter quod ibi sepultus est, valebis intrare: quæ interpretatur *humerus*, sive *labor*; ut ostendas te per laborem pœnitentiæ ab errore tuo Christi humeris reportatum, & adjunctum nonagintanovem ovibus effectumque centesimum, quia ipsa Sichem ab alienigenis centum agnis scribitur comparata.

16 Sed cur frater, adhuc jacentem te torpor delectat? Surge, quia medicus advenit, qui dicit secundas esse putredines peccatorum, & post hæc curandam plagam ipsius cicatricis. Quid expavescis? Quid refugis curam? Qui hastam Zabuliticam, quæ sexcentorum siclorum pondere prægravatur, nequaquam veritus es, cur subterfugis cultellos evangelici ferramenti? Qui ignem inimici flammæque perpeffus es, cur ignem Domini, hunc quem venit mittere in terram, qui consumet fœnum & stipulam & ligna, formidas? Abscinde à te putrem consuetudinis voluntatem: ure renes tuos & cor tuum; damna inimicam tuam corporis speciem, per quam aut ipse deceptus es, aut alios decepisti. Horreant exinanita membra jejunio, & cilicium quod fordida ratione pollueras, pro tegmine habere consuecas; ut cum attractu ejus atque asperitate compungearis, semper peccatorum tuorum stimulos recorderis. Limet (1) in te vitulum tuum Moyses, per quem luxuriatus es in eremo; id est, carnem tuam legis ac jejunij disciplina conficiat, ut ad nihilum redacta tenuetur. Legisti, credo: *Irafcimini, & nolite peccare*. Ita & tu irascere peccatis tuis, ut ultra non pecces. Præveni ultricis gehennæ sæva tormenta, & ipse tibi tortor existe, ut cum venerit, nihil inveniat, quod in te possit punire inimicus. Si venerit passionis occasio, memento qualiter tibi sub regis tui præsentia dimicandum sit, ut culpam emendare possis desertoris & refugi. Si vero forsitan defuerit hujus felicitatis occasio, ipse tibimet ipsi tuus poteris esse persecutor, ut sicut

Luc. 15.
4.
Genes. 33.
19.

1. Reg.
17. 7.

Luc. 12.
49.
1. Cor. 3.
12.

Exod. 32.
20.

Pf. 4. 54

(1) Ita Vatic. Cod. apud Florium pag. LXXXIX.

2. ad Cor. 6. v. 4. Apostolus dixit: per omnem mortem constituas te Deo. Ingredere monasterij tui carcerem, & tenebras solitudinis, quibus ad lucem perditam revoceris, exquire. Sit tibi fames pro gula, sitisque pro flamma, ut manu carnificis voluntatis, per abstinentiæ pœnam, costarum compago nudata visceribus sit; & pro supplicio ignis internas ossium medullas duræ sitis depascat incendium. Sit tibi vigilia velut officiorum custodia publicorum; ac sicut catena rigentis ferri, sic duriori consuetudine, & lege constrictus sub imagine martyrij veniam misericordiæ cœlestis expecta. Eja eja quid dubitas? Scalam illam Jacob unde lapsus es, dum velis ascendere, adhuc posita nondumque subtracta est: & licet in ruina tua omnia membra colliseris, tamen iterum conare ascendere; & donec venias ad illum gradum unde cecidisti, fortiter te serva atque custodi, quia licet lubricus sit omnis ascensus, tamen ille cito vergit, ac dejicit in profundum.

Genes. 28.
12.

Matth. 23. 4.
Matth. 5.
34.

17. Sed fortasse dicas, quia more Pharisæorum imponam gravia onera super humeros hominum, & ipse digito meo nolim contingere ea. Ecce frater, quia nobis jurandi licentia prohibetur, si quid infelicitati meæ credis, spondeo secundum misericordiam Domini; hujus me laboris quem suadeo, velle esse participem: consortium vero meum, (1) cupidus salutis tuæ non solum ingero, sed etiam offero: ac si tu ad nos fortasse venire confunderis, manda, & ego ad ducendum te sine dilatione properabo. Horreat consortium tuum, velut Ruth de agro Moabitico, hoc est, animæ de ebrietate & fornicatione venientis, qui sua tantum quærit, & misericordiæ nescius, de Israelitica sibi solum stirpe gloriatur. Ego vero licet Booz similis non sim, tamen animam tuam mihi cupio sociari: nec arguat me ququam esse præsumptionis, quia licitum est mihi semen de fratris defuncti vidua fuscitare, ne perdam calceamenta paschalia, & exheres Christi passionis efficias.

Ruth. 4.
1. seq.

Deut. 20.
7. 9.

(1) Vide pag. 360.

ac pro verbo sponsi velut cæcus effectus, salivam jejuni oris quæ in terram projicitur & conculcatur, ne accipiam donec effuso semine ad viduam animam defuncti fratris, id est mortui per desperationem introeam; sed quæ sita multitudine seminis, aggregata de Scripturis copiositate verborum, huic viduæ conjungar, ac proximem, ut auditis his, possit sine difficultate concipere, & salutis spiritum parturire. Memini enim Apostolici verba præcepti, ubi dicit: *Quosdam quidem eripite de igne, dubios vero consolamini*: & alibi: *Qui revocaverit peccatorem ab errore via sua, salvabit animam suam de morte*. Non est minimum si extremam aut summam auriculam de leonis faucibus extrahamus: tamen si Beatissimum Pontificem, qui in iisdem locis cum Sacerdotibus suis divino assistit altario, non aliud reor quam Davidicum opus imitari; ut quando de grege leo aut ursus ovem rapuerit, insurgat adversus eum, & præstrangulatis faucibus prædam ex gutture ejus eripiat; aut velut pastor bonus vagantem revocet, alligetque attritam, errantemque convertat.

18 Tu tamen frater, nequaquam scelerato acquiescas impudicoque conjugio: non insultes ei, cujus iram sustentare non poteris. Quin imo & illa quam tibi fecit sceleris culpa consortem, revertatur ad virum suum. Numquid Patriarcharum soror postquam peccavit nupsisse perhibetur? Legislator præcepit, ut qui uxorem alterius macularet, cum ipsa lapidaretur pariter, & ideo non permittit conjugium, sed sub nomine lapidum dura sententia emendat corrigitque peccatum. Aspice Prophetam, qui dicit: *Et dixi postquam meretricata es, ad me revertere*. Licet Dominici templi vasa Rex captaverit Assirius; tamen revertantur ad templum, ne ea in perpetuum Babylon immunda possideat. Licet per flammam turpis concupiscentiæ incenderit templum Domini princeps cocorum, qui domino suo, id est principi mundiali, escas nostrorum parat peccatorum; tamen veniat Zorobabel, hoc est, Spiritus Sapientiæ, qui jam intellexit mulierum potentiam malis hominibus principari, & totus in veritate confidit: veniat Esdras, Bibliotheca Le-

1. Theff.

5. 14.

Jac. 5.

20.

Amos. 3.

12.

Levit. 20.

10.

Jer. 3. 1.

Jer. 27.

16.

- gis, & memoria lectionis: veniat Naaman Syrus, (1) virtus confidentiæ, contemptorque formidinis, qui pro restructione patriæ principis potentiam non veretur; ac dispositis per singula Jerusalem loca, id est, membra corporis Angelicis Patriarcharumque virtutibus, ut collapsa restruantur, & restructa custodiat, & una manu serviat fabricæ, alia vero custodiæ; quia Adam positus est in paradiso operari & custodire. Reâdificentur ergo per tropologias nominum claustra portarum. Restrutur in principis (2) *Porta Probatica*, quam nos esse suspicamur auditum, per quem utrum bona sint, aut mala, quæ extrinsecus ad nos introeunt, comprobamus; quia *fides ex auditu* est. Faciamus quod Apostolus dicit: *Si estis in fide, ipsi vos probate*. Restrutur *Porta Piscatoria*, id est, visuum nostrorum vaga semper natura, ac per semitas maris, hoc est, vias mundi istius oculorum velox ac fugitivus aspectus; quia ipse visus pro sagena poterit æstimari: quicquid aspexerit, statim capit, & captum, ad cordis cellaria interiora transmittit. Restrutur *Porta in Anathoth*, quæ interpretatur respondens signum: quod suspicamur esse frontis patibulum, ubi signum salutis nostræ & Dominicæ Sanctitatis accepimus, quod est aurea lamina, ubi Pontifex nomen Domini scriptum mandatur accipere tetragrammaton. Vis scire quia non incongrue portam in Anathoth, quæ interpretatur *respondens signum*, pro patibulo frontis accipimus? Jungit Propheta huic portæ *unguentariorum* loca, quæ per tropologias nominum ab aliis virtutibus dicuntur esse restructa. Unguentariorum autem loca quæ sunt nisi illa quæ chrisimatis sanctificatione tanguntur? Sequitur post hæc *Porta Frugis*, quam nos suspicamur esse oris ac saporis officium, per quam omnium seminum, hoc est, verborum Dei fructus egreditur. Restrutur & *Porta Stercorea*, quam nos suspicamur esse narium, sive odoratus introitum, per quem nos turpis decepit illecebra, &
2. *Esd.*
4. 16. 17.
- Gen.* 2.
15.
2. *Esd.* 3.
1. *juxta*
LXX.
Rom. 10.
17.
1. *Corin.*
13. 5.
2. *Esd.*
3. 3.
- Ibid.* v. 6.
- Ibid.* v. 8.
- Ibid.* v. 13.
- Ibid.* v. 4.
- Pbil.* 3.
8.

(1) *Florius hic Nehemias legi debere monet. Mutila hæc in editis.*
(2) *B. in primis.*

& æstimavimus luera esse, quæ erant stercora. Restruatur *Fortis Porta*, quam credo manuum nostrarum sive tactus officium esse; quia non fortiter tenuimus quod tenebamus, & alter tulit coronam nostram. Restruantur & *Muri Natatorie*, id est, forma Baptismi nostri, & mystici fontis disrupta munimenta, quæ sunt castitatis insignia; quia soluto per luxuriam continentiaæ pariete, velut abruptis obicibus sacri laticis, fontis undam effudimus, atque perdidimus. Cujus muri propterea dicuntur restrui, ut cognoscamus tantam esse misericordiam Domini, ut etiam interruptæ castitatis tempora possint restructa ad priorem similitudinem, continentiaæ virtute revocari. Sic & tu per vocabula nominum, ac tropologias locorum, hæc quæ dicuntur restrui, officia intelligas esse membrorum.

19 Donec (1) ne opus Babilonis Regis imiteris, ut in phialis templi Domini vinum perditionis potare debere te credas, & hoc coram Diis tuis, Venere, Marte, atque Mercurio, id est fornicatione, vel avaricia, vel furore; quia scriptum est: *Furor hominis incontinens est*, & alibi: *Avaritia, quod est idololatria*. Nom enim potestis solam in pecunia avaritiam computare; quia vel maxime avaritia in libidine esse sentitur, cui numquam finis imponitur. Quia vero phialæ in Templo Domini Virgines nuncupentur, Propheta nos docet dicendo: *Triticum juvenibus, & vinum suave olens virginibus*, ac si cui vini liquor infunditur, quid nisi phiala nuncupetur? Velim siquidem à peritioribus edoceri, ex qua Scripturarum auctoritate nubere corrupta suadetur; cum beatus David nec concubinas suas, quas filius turpi coitu maculavit, postea nubere aut viros habere permiserit. Nonne viduas eas, præstans illis substantiam usque in finem servavit? Non vult David, hoc est Dominus Christus, ut in conspectu ejus ab alio viro habeatur uxor ejus. Denique illam filiam Saul, quam ad tempus in persecutione perdidit, postmodum sibi poposcit reddi, at-

2. Esdr. 3.
15.

Apoc. 3.
11.
Esdr. ibi-
dem.

Dan. 5.
2. & seq.

Job. 33.
11. juxta
LXX
Ephs. 5.
5.

Zach. 9.
17. juxta
LXX.

Ibid. 3.
13. & sequent.

(1) Denique legendum recte monet Florius.

atque restitui; & licet fuisset etiam alteri copulata, tamen ei aufertur, & illi cujus prius erat destinatur. Polluisti uxorem David: ne ulterius hoc præsumas; sed sicut ille fecit, qui eam acceperat, flens ac lugens redde atque restitue.

Gen. 3. 1. 20 Ac forsitan suggererat tibi illi sapientior omnibus bestiis, & consiliator antiquus, quia possis istam poenitentiam, quam suademus tibi, in senectute tua agere, & nunc famem desiderij tui sub conjugij nomine satiare. Sed tu ne extinguas evangelicam scintilam humore vitiorum, quæ de illo totius libri igne procedit, ubi ait: *Stulte, hac nocte exposcetur anima tua à te.* Si enim apud quos honesta conjugia sunt, diuturna esse non possunt; apud te ubi cum crimine copulantur, qualiter permanebunt? Veniat ille qui dicit, crimen hoc emendandum nuptiis, & de sceleris tanti nomine conjugium esse vocandum. Conjugium enim religiosi nominis vocabulum est, quoniam Deo auctore concessum est. Ecce honestis conjugijs clamat Apostolus: *Habentes, tanquam non habentes.* Et quis dicit, Adulter habeat, utatur, exerceat? Sed video ad quid se pro sui defensione convertat; scriptum est enim, inquit: *Melius est nubere, quam uri.* Hoc de virgine dictum est, vel vidua. Ista jam virgo non est. Tunc urebatur, & nupsit: nunc jam refrigeretur, & vivat. Virgo non est, quia corrupta est: Vidua non est, quia vir ejus vivit in æternum. Ut quid ergo ei nuptias suadetis? Vis scire quæ sit Apostolica sententia de hoc errore? Ait in Epistola sua: *Omnino auditur inter vos fornicatio, & talis fornicatio, qualis nec inter Gentes quidem, ita ut uxorem Patris sui quis habeat.* Ecce quiddam factum simile. Uxor Patris erat hæc juvenula, quæ deliquit, illius Patris, qui nos genuit in verbo veritatis. Tunc credo ei in conjugium copulata est, quando secundum exemplum Rebecca ad Isaac de Mesopotamia venientis pallium, quo velaretur caput, accepit. De hoc facto Apostolus dicit: *Dedi hujusmodi hominem Satanae in interitum carnis, ut spiritus salvus fiat.* Numquid dixit, Jussi, ut ei quam corruerat, nubat? Sed,

dedi eum Satanae in interitum carnis. Satanas enim interpretatur *contrarius*; per quod credo significat ut quidquid contrarium deliciis, quidquid contrarium voluntati est, totum caro sentiat, quæ deliquit, *ut spiritus saluus fiat in diem Domini nostri Jesu Christi.*

21. Sed & tu frater, quisquis tibi hoc suaserit excrere. Aspice enim quia nunquam in sacrificiis pecora senio confecta jugulantur, sed ubique, aut agnus, aut vitulus, aut hircus, aut hædus immolatur, id est, tenera adhuc & parva, vel modica peccata. In uno tamen loco Eliam legimus bovem obtulisse, sed hoc semel tantum. Hoc uni licuit Salvatori, qui inveterata totius populi peccata jugulavit. Sed nec tu putes adhuc, hædum tenerum tuum esse peccatum. Mihi crede, hircus est. Ecce per quod terrarum tractus factoris tui, hoc est, famæ turpis opinio peragravit. Qualiter ergo quod ita foetet, non hircus esse dicitur? Propheta beatum dicit esse eum, qui tenet parvulos Babylonis, alliditque ad petram. Et tu expectas, donec gigas tuus inimicus efficiatur? Sed si vis scire, jam gigas est. Mex enim ut cupierunt filij Dei filias hominum, nati sunt inde gigantes, (1) quod enormis nimium, & ultra staturam peccaminum reliquorum gigantis forma est. Ac si quis est fortasse qui dicat, quia David eam quam adulteravit, etiam in conjugium suæ societatis adsciverit; non est causa consimilis; hæc enim conjux regis, illa autem uxor militis fuit. Ille utpote homo terrenus, potuit factione subdolæ artis interfici. Rex autem iste caelestis est, cujus uxor corrupta est, atque violata. Nequaquam ei passio mortis adproximat, qui non est temporalis, sed æternus. Et tamen David, non præsentem Uria Hethæo, quamvis milite suo, quamquam homine terreno, præsumpsit sibi concubitum Bersabææ. Nonne non solum ingerere ei, sed etiam extorquere conatus est, ut post cibum potumque quem

Exod. 29.
& alibi.

3. Reg.
18.33.

Pf. 136
9.

Gen. 6.4

2. Reg.
11.27.

Ibid. 13.

(1) B. nati sunt inter gigantes & petram. Retinent hæc, ni fallor vera scriptura vestigia: Nati sunt in terra gigantes, & Replains Florius.

quem subdola arte largius jufferat ministrari, domi suæ toroque cubitaret? Tu qualiter vivente viro ac præfente simul & Rege, quod his majus est, immortalis atque perpetuo, concubitum tibi adulteræ vindicabis? Sed fortasse dicas: Agnita stupri causa, vir ejus eam dejecit ac repulit. Fallis te frater, quia per Prophetam ipse proclamatur: *Quis liber repudij matris vestrae, quo eam dimisi?* Et alibi: *Numquid qui cadit, non resurget? Aut avertens non convertetur? Quare non pœnitent populus meus à malitiis suis, & detenci in propositio- ne sua maligna noluerunt reverti ad me?* Ecce Propheta ex præcepto Domini meretricem duxit uxorem; & tu dicis animam ad perditionem à Deo esse projectam? Sed nec ego contradico huic conjugio, si potest talem fructum ex hoc matrimonio procreare, qualis processit de Bersabeæ, atque David, quem Dominus per Prophetam *Dirigiam*, (1) hoc est, *in verbo Domini nuncupavit*, qui inter homines dictus est Salomon, hoc est, *Pacificus*, & universi orbis, id est, totius hominis tenuit principatum. Talis filius nascitur ex pœnitentia: talem parturiunt gemitus & lamenta plangentium. Denique ipse beatus David, cum in adolescentia sua cum adultera deprehensus sit, in senectute cum virgine invenitur; ut intelligamus, quia post peccatum longa castitas imitatrix est virginitatis. Sed & tu imitare Davidem, ut quam habuisti in corruptelæ vitio collegam, habeas in pœnitentiæ labore consortem: non ut conjuncti pœniteatis, sed ut separati ab alterutrum, unum opus agendo jungamini; quia fumantem adhuc de incendio titionem, cito vorax flamma comprehendit.

22 Ante omnia igitur frater, nequaquam in te desperatio inimica crescat, eo quod asserat ille infidelis, lapsum non posse reparari, cum Dominus dicat: *Quia omnia peccata, & blasphemia remittentur hominibus: qui autem peccaverit in Spiritum, non remittetur ei.* Ego autem dico, hoc ipsum desperare de Domino, in Spiritum

(1) I edidiam in Theodotione.

If. 50. 1.

Jer. 8. 4.
& 5.

Of. 1. 2. &
seqq.

2. Reg.
12. 25.

3. Reg.
1. 1. &
seqq.

Matth.
12. 31.

tum esse peccare, quia Dominus Spiritus est; & ideo non remittitur ei, quia non crediderit Dominum redere sibi posse quæ perdidit. Quid est enim quod nobis obsistet de venia? Dominus noster omnipotens est. Numquid omnipotenti impossibile est delere peccatum? Dominus noster bonus est; quia nemo bonus, nisi unus Deus. Numquid in illa præcipua bonitate & perfecta potest hoc vitium cadere, ut non audiat deprecantem? Age ergo amice, consurge; & perdita inter fluctus sæculi mercede, atque substantia, velut naufragus ad unam tabulam, hoc est, ad scientiam te divini canonis tene, quæ te adducat ad litus, ubi ait: *Si dereliquerint filij ejus legem meam, & in judiciis meis non ambulaverint: si justificationes meas profanaverint, & mandata mea non custodierint: visitabo in virga iniquitates eorum, & in verberibus peccata eorum; misericordiam autem meam non dispergam ab eis, neque nocebo in veritate mea.* De cujus hoc filiis dicitur? Nonne Domini nostri Jesu-Christi, quos Ecclesiastici fontis uterus, & secreti ac perplexi vulva mysterij parturivit, quos natos Crucis cuna suscepit, Evangelij mamilla lactavit? Vis & scire quia baptizati, non Cathecumeni, filij appellantur? Aspice, quod ipse Apostolis suis dixit: *Jam non dicam vos servos, sed filios.* Et tu ergo, si filium fuisse te nosti, hoc est, si Apostolicum in te aliquid habuisti, nec sic desperare permittaris. Si vero servi, hoc est, peccatoris usus es semper officio, major tibi detur ad confurgendum audacia; quia ejus qui de humili labitur, levior est ruina, & minoris iracundiæ pondere prægravatur is, qui semper in errore versatus, ad rectam aliquando se convertat vitam, quam is qui post sanctos actus turpiter vixerit, & veterem pannum rudi adsuerit vestimento. Quid vero illud quod dicit ad Ecclesias suas in Apocalypsi, quæ inter fidelium numerum septiformibus candelabris sub custodia Angelica comparantur? *Memento, unde cecideris, & age pœnitentiam, & priora opera tua fac: alioquin venio tibi cito, & amovebo candelabrum tuum.* Et in priore parte libri innumerum

Luc. 18.
19.

Luc. 15.
13.

Psal. 88.
31.

Joan. 15.
15. ami-
cos.

Marc. 2.
21.

Apoc. 2.
9.

Apoc. 7. populum vidisse se dicit, qui in tribulatione laverunt
 14. stolas suas, & candidas eas fecerunt in sanguine agni;
 quos dicit quia Agnus Dei deducat ad vitæ fontes.
 Quem tamen nos numerum poenitentium esse sentimus,
 quia non nisi per tribulationem planctumque salvati
 sunt.

23 Et tu ergo lava stolam tuam in fonte lacryma-
 rum: fortasse poteris byssum castitatis imitari. Quid si
 donaverit tibi purpuram, & ut pro nomine ejus succum
 tui cruoris effundas? Coceum autem abundare tibi po-
 terit, si erubueris in iis quæ antea gessisti. Nec deerit
 tibi Hyacinthus; si livore obcalueris corpus tuum, &
 1. Cor. 9. in servitum redegeris. Ac sic cum his coloribus for-
 87. tasse poteris in tabernaculum Domini misceri quando-
 que. Hoc dilectissime frater, tui amore & dolore com-
 pulsus, etiam supra vires meas possibilitatemque ten-
 tavi. Tu habebis in die judicij duplicem poenam, si ve-
 lut aspides surdæ, incantationis nostræ verba respueris,
 aut spernendum credideris, aut rogantis verbum, aut
 monentis consilium, aut dolentis affectum. Jesus
 Christus filius Dei sublata tibi per invidiam Diaboli, in
 duplum tua bona restituat, sicque reconcilieris Domi-
 no, ut etiam pro nobis qui amici tui sumus, intervenire
 merearis in Domino nostro Jesu Christo. Amen.

INDICE

DE LAS COSAS MAS NOTABLES

de este Tomo XV.

A

- A**mphiloquios, Pueblos. 21.
- Aquarum Consularis.* 86.
- Aguas flavias. 76.
- Aras Sestianas. 45. y 52.
- Arrotrebas. 26. y 41.
- Artabros, Pueblos. 25. y 43.
- Astura, Rio. 45.
- Asturcones, Caballos. 29.
- Astures 26.
- Asturias, parte de Galicia. 12.
- Su costa. 44.
- S. Audito. 293.
- Avito Bracarense. 103. y 306.
- Otros Avitos. 309.
- Aunios, Isla. 56.
- Ayo, Rio. 31.
- S. Autberto Obispo. 109.

B

- B**achiaro, Escritor. 351. Sus
- Obras à la letra. 470.
- Balconio, Obispo. 91. 102.
- S. Basilio Martyr. 291.
- Belgica, Pueblo. 59.
- Belon, Rio. 34.
- Benedicta, Religiosa. 146.
- Benis, Rio. 34.
- Bibalos, Pueblos, y Bibeí, Rio. 49. y 76.
- Bilbills, Rio. 49.

- Bracaros, Pueblos. 16. y 78.
- Origen de su nombre. 79.
- Braga. Su Convento Juridico. 74. Su situacion. 81. Llamada Augusta. 82. Sus Prelados. 93.
- Arcarico. 169.
- Argimiro. 173.
- Balconio. 102.
- Dulcidio. 173.
- Faustino. 157.
- Felix. 158.
- Flaiano. 174.
- Fridefindo. 168.
- S. Fructuoso. 138.
- Hero. 178.
- Julian. 135.
- Leodegizio. 155.
- Liuva. 156.
- Lucrecio. 110.
- S. Martin. 111.
- Naustiano. 174.
- Pantardo. 133.
- Patérno. 100.
- S. Pedro de Rates. 93.
- Potamio. 136.
- Profuturo. 107.
- Restauracion de Braga. 178.
- Honor de su Metropoli. 183.
- Sus Sufraganeos. 184. Fue Primada de Galicia, mas no de las Españas. 243. Sus Santos. 264. Algunos Varones

- ilustres Bracarenfes. 305.
 Brigancio, Pueblo. 18. y 69.
 Brito (Fr. Bernardo) 189. y fig.
 Broquel antiguo. 50 De los Gal-
 legos. 29. y 50.
 Bruto (Decimo Junio) venció à
 los Gallegos. 1. 17. 36. 37. y
 66.
- C**
 Caballos de Galicia, y Astu-
 rias. 29.
 Cale, y Calaiicos. 5.
 Calibe, Rio. 30. y 49.
 Candamio, monte. 64.
 Cantabria, parte de Galicia. 12.
 Caporos, Pueblos. 24.
 Casiterides, Islas. 57.
 Celado, Rio. 32.
 Celerinos, Pueblos. 77.
 Celia, bebida. 27.
 Ceponio, Obispo. 92. y 106.
 Celticos. 4. y 24.
 Cilenos, Pueblos. 23. y 75.
 Cinania, ò Cinninia, Ciudad. 67.
 Concilios de Braga. Es fingido
 el que se atribuye à la entra-
 da de los Suevos subPancra-
 cio. 189. Concilio I. de Bra-
 ga. 227. Concilio II. 235. Con-
 cilio que se dice de Lugo.
 234. Concilio III. Bracaren-
 se. 239.
- Contador de Argote, impugna-
 do sobre una Inscripcion de
 Cayo Cesar. 19. Sobre las
 Aras de Augusto. 54. Sobre
 una inteligencia de Idacio.
61. Sobre un titulo del Co-
 digo Theodosiano. 86. Sobre
 el Obispo Simphosio. 107.
 Corticata, Isla. 56.
 Coru, promontorio. 55.
 S. Cucufate. 287.
- E**
 Echeria Virgen. pag. 360.
 S. Engracia. 304.
 Equesos, Pueblos. 77.
 España, madre de Emperado-
 res, y Emperatrices. 70.
 Evento, Dios. 85.
- F**
 SAN Flaviano. pag. 301.
 Florio, Escritor. 352.
 Florio, Rio. 42.
 S. Fructuoso, Obispo de Bra-
 ga. 138. Su vida escrita por
 S. Valerio. *Alli*. Ponese à la
 letra. 450. Sus escritos. 151.
 Su traslacion à Santiago.
 151. y 464.
- G**
 Galicia. Varios modos de es-
 cribir su nombre. 2. Su ethi-
 mologia. 2. Sus límites. 7. En
 quanto Region. 8. y 17. En
 quanto Provincia. 12. No
 abrazó la tierra de Campos,
 ni la de Salamanca. 13. Sus
 Regiones, y gentes. 15. Sus
 Islas. 57. Sus montes. 58. No-
 ticias antiguas de su Provin-
 cia. 65. Tiempo de su sepa-
 ra

racion de Lusitania, y de la
Tarraconense. 70. Reyno el
mas antiguo. 73. Sus Con-
ventos Juridicos. 73. No tu-
vo dos Metropolis. 88. Sino
solo en tiempo de los Sue-
vos. 185. Pero estas no com-
pustieron dos Provincias. 253.
y fig. Sus Concilios. 188.
Galos Celtas en España. 4.
Gravios, Gronios, y Grovios. 20.
Griegos en Galicia. 21. y fig.

H

Harduino impugnado sobre
los Peficos. 44.
Hellenes, Pueblos. 22.

I

Idacio Obispo. 92.
Ilicinario, monte. 63.
Inscripcion de Cayo Cesar. 19.
De Jupiter. Ladico. 63. de Ju-
piter Candamio. 64. De Jupi-
ter Candiédon. 65. De Aquas
flavias. 76. de Braga. 84.
Ihis Augusta. 84.
Islas de los Dioses. 36. Otras.

Alli.

Ivia, Rio. 42.

J

Julio Cesar en Galicia. 68.

L

Ladico, monte. pag. 63.
Lancia, Ciudad. 46.

Lapatia, Pueblo. 55.
Legados de la Tarraconense, y
Galicia. 11.

S. Leoncio. 301.

Leron, Rio. 41.

Lethes, Rio. 33.

Leunos, Pueblos. 17.

Libunca. 42.

Limia, Rio. 34.

Lugo Metropoli. 185. y 234.

M

Abillon (Bernardo) impug-
nado. 140.

S. Martin Dumienfe y Braca-
renfe. Su vida. III. Sus Es-
critos. 125. y fig. Ponense à la
letra. 383.

Mearo, Rio. 44.

Medulio, Monte. 39. y 60.

Melfo, Rio. 47.

Metropoli de Galicia. 88.

Minio, Rio. 37.

Miño, Rio, es propriamente el
Sil. 38.

Monte furado de Galicia. 64.

Mugerés Gallegas. Sus costum-
bres. 29. Su valor. 66.

N

SAN Narciso. pag. 301.

Narvasos, Pueblos. 61.

Navilubion, Rio. 43.

Nelo, Rio. 42.

Nerio, promontorio. 52.

Nerios, Pueblos. 24. y 57.

Nervasio, monte. 61.

Nevis, Rio. 32.

Numancia. 15. y 220.

O

DEL *Olvido*, Rio. 33. y 35.

Orosio, explicado sobre

Numancia. 15. Su Patria.

314. Sus Escritos. 346.

S. Ovidio. 293.

P

PApebrochio, impugnado. 97.

Paulo Orofio. *V. Orofio*.

Pedro Obispo de Biterris. 152.

S. Pedro de Rates. 93.

Peficos, Pueblos. 44.

Plinio, expuesto en una voz. 57.

Culpado en omision de Pue-

blos de Galicia. 15. y 76.

Portucale. 6. y 81.

Prefamarcos. 240.

Primacia de las Españas, no cor-

responde à Braga. 244. y fig.

Ptolomeo. Sus Tablas, y Ma-

pa de Galicia. 365. y fig.

Q

Quesnel impugnado sobre las

Metropolis de Galicia. 87.

S

SAcro, monte. pag. 62.

Salia, Rio. 48.

Sar, Rio. 41.

S. Secundino. 299.

Seurbos, Pueblos. 18.

Sexto Apuleyo, Consul. 53.

Sil, Rio. 38.

S. Silvestre. 284.

Simphosio, Obispo. 107.

Suevos. Dilataron sus Conquis-

tas fuera de Galicia. 72.

Santa Susana. 284.

T

TAmaricos, Pueblos. 24.

Tambre, Rio. 41.

Theodosio, Gallego. 70.

Tiburos, Pueblos. 49.

S. Toribio de Astorga. 93. y fig.

S. Torquato, Felix. 164. Otro.

285.

Touriñan, Cabo, mal escrito

entre los modernos. 42.

Trileuco, promontorio. 55.

Turres Augusti, perseveran has-

ta hoy. 41.

V U

VEllica, Pueblo. 59.

Via, y Ulla, Rio. 41.

S. Victor Martyr. 265. No hu-

yo en Braga Obispo de aquel

nombre. 270. Ni merecen

credito las Relaciones que

hay sobre sus Reliquias. 279.

Villano, Cabo. 42.

Vindio, monte. 58.

Viriato, Gallego. 65.

Urbico, Rio. 46.

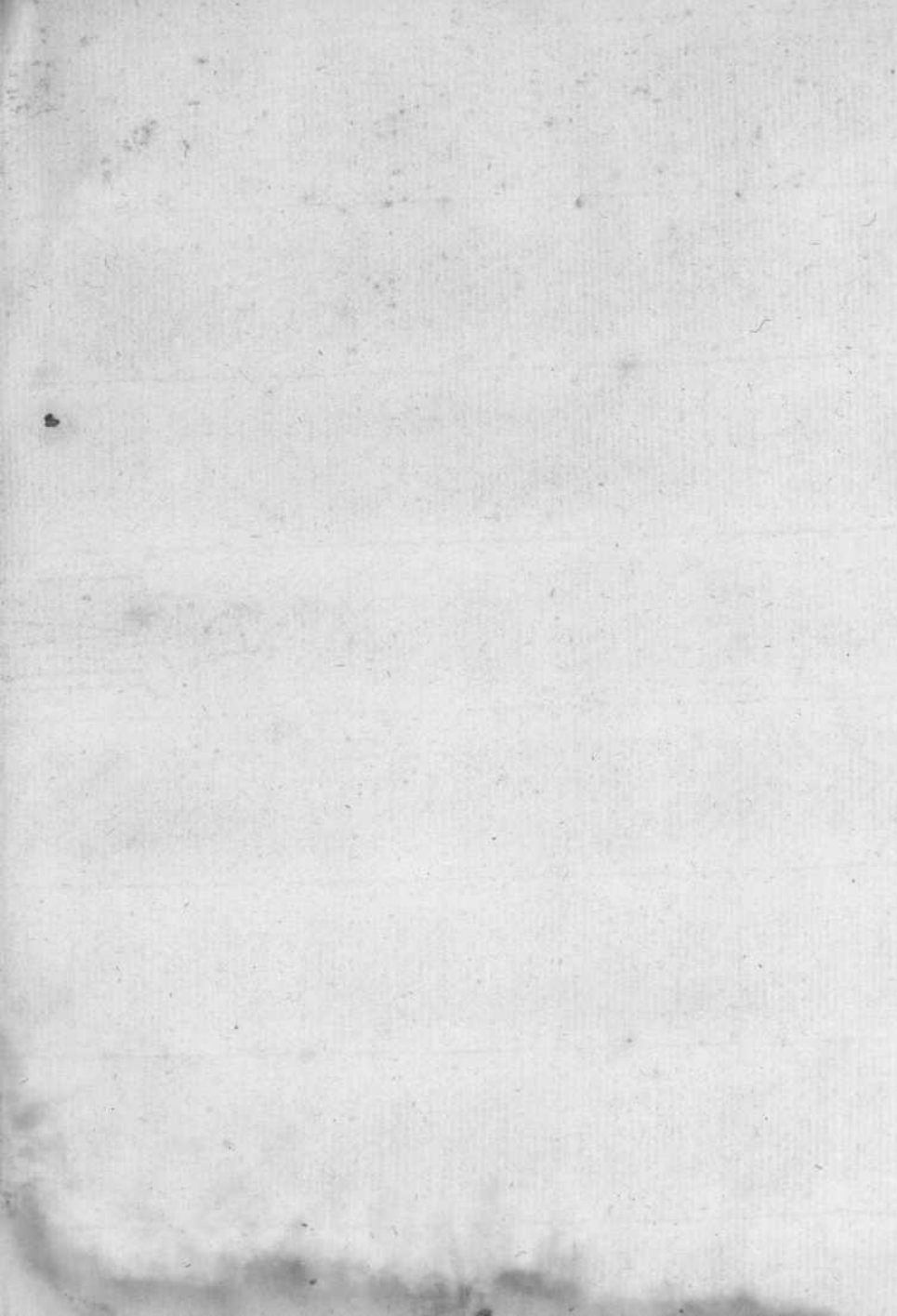
Z

ZOele, Pueblo, y su Lina.

12.

Zytho, bebida. 27.

LAUS DEO.

Number 101
1810
1811
1812

Number 102
1813
1814
1815

Number 103
1816
1817

Number 104
1818
1819

Number 105
1820
1821

Number 106
1822
1823

Number 107
1824
1825

Number 108
1826
1827

Number 109
1828
1829

Number 110
1830
1831

Number 111
1832
1833

Number 112
1834
1835

Number 113
1836
1837

Number 114
1838
1839

Number 115
1840
1841

FLOREZ
ESPANA
SAGRADA

DE LOS REYES CATOLICOS

EDICION DE

FRANCISCO DE S. J.

EN LA IMPRENTA DE

FRANCISCO DE S. J.

1700

1700

954